

פניני הצדיקים

לעדכוניכם, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

24 שעות
מיטב השידורים
מגדולי הרבנים
ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור חי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

רוח-הקודש. מקובל. בעל ידיעה עמוקה ויסודית בשורשי הנשמות. הרב קרא על מצחם של הבאים בצל קורתו את רישומי עוונותיהם, ולא אחת הוכיח בתוכחות מוסר, כאשר מגלה הוא לפניהם את צפונות מעשיהם הרעים, עד שבשוש ושבו מסורם. החזיר רבים מעוון. העלה ארוכה ומרפה לפונים אליו. רבים ניגשו אליו ונושעו. בעל חסד. הסתיר את מעשיו מעיני הבריות. בעל אהבת ישראל עצומה. גם בהיותו קבלן בניין, יחסו לפועליו לא היו כמנהל, אלא כחבר מן השורה. והיה מטה כתף ועוזר לכל אחד. באתרי הבניה דאג לארגן תפילות מנחה בציבור. נפטר ב-י"ג מנחם אב ה'תשל"ד (1974) בגיל 93. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

אביו: ר' צבי.

ל הלן סיפור שעובד מהספר 'דרך צדיקים', ויש בו כדי להראות ללא צל של ספק כי על הרב שרתה רוח-הקודש. ומעשה שהיה- כך היה: בשנת ה'תרצ"ה (1934), אירע מקרה מסמר שיער בארץ. פעוט בן שלוש שנים, נעלם באורח מסתורי מבית הוריו, ולא נודעו עקבותיו. ההורים המודאגים הזעיקו מיד את המשטרה הבריטית לחפש אחריו, אך הללו העלו חרס בחיפושיהם.

האב האומלל בצערו הרב ניסה בכל דרך אפשרית לנסות ולהתחקות אחר עקבות בנו האובד. **ביאושו לא היסס לפנות גם ל"ע למכשפים ולמעוננים שיגלו בקסמיהם היכן נמצא בנו, אולם גם צעד זה לא הניב שום תוצאות מעשיות, ומקום הימצאו של הילד נשאר בגדר תעלומה, והוריו בצער איום ונורא על גורל בנו.**

חלפו השנים, והאב לא נואש מחיפושיו אחר בנו האובד וסירב להשלים עם חסרונו. והנה, **כעבור עשר שנים! שמו של רבינו הגיע לאב, והוא ניגש לביתו של הצדיק הרב משי-זהב.** כשהגיע לבית הצדיק, התבונן רבינו ביהודי הניצב מולו, ועוד בטרם עלה בידי היהודי לומר מילה על מטרת בואו, הקדימו הצדיק ואמר לו: "יודע אני שבאת אליי, כדי לגלות היכן בינך נמצא ומה עלה בגורלו. אך זאת אומר לך, בעזרת ה' בעוד שנה ישוב בנך הביתה בריא ושלם, וזאת בתנאי שתחדל מלפנות לקוסמים ולמעוננים".

היהודי נאלם דומיה לנוכח דבריו החותכים של הצדיק, ובלבו תמה, מהיכן ידע הרב, שבאתי אליו עבור עניין זה? **אין זאת אלא, שאיש קדוש הוא ורוח-הקודש בוקעת מגרונו.** בהתפעלות רבה אין קץ הביע הלה את נכונותו לקיים את דברי הרב כלשונו, ובלבד שיזכה ובנו ישוב לביתו. כאשר יצא היהודי מביתו של הרב, פנה בנו של הצדיק ושאלו בתמיהה: "אבא, מדוע יצאת היום מגדרך לכבוד היהודי הלז, והודעת לו נסתרות, מבלי שביקשת להתבונן תחילה בכף ידו?" (שכן דרך הצדיק הייתה בענוותנותו להסתיר את רוח-קודשו).

נענה הצדיק בענוות חן ואמר: "מיד כשראיתי את היהודי הכרתי בו, שאם לא אעשה פעולה עצומה, שתעורר את התפעלותו ותרשים אותו, לא יאמין לדבריי, ולא יציית לי לחדול מפניותיו לקוסמים ולמעוננים, לכן נאלצתי לפנות אליו בצורה זו, ודע לך, כי הכל נעשה לתועלת העניין". מיודענו פסק מלשחרר לפתחיהם של המכשפים למיניהם והמתין בציפייה דרוכה ובלב נכסף לשוב בנו האובד. הימים חלפו לאיטם והאב מצפה בקוצר רוח שיתקומו דברי רבינו. והנה כעבור שנה נקש על דלת ביתו, **נער כבן ארבע עשרה שנים, שנראה כערבי לכל דבר ניצב בפתח הדלת, ובפיו בשורה- שהוא הבן האבוד.**

האב הנרגש עד עמקי נשמתו למשמע הבשורה, ביקש מהנער להיכנס לביתו, לשבת על הספה ולספר לו מה עלה בגורלו במשך שנים אלו. סח לו הבן, שבקטנותו, נחטף ע"י ערבים, אשר מיהרו להוציאו מחוץ לעיר וגדלוהו בכפר מרוחק, כשהוא מנותק מכל מגע עם יהודים, עד שבמשך השנים נשכח ממנו מוצאו היהודי (שכן היה בגיל שלוש שנים בלבד כשנחטף!).

והנה בשנה שחלפה, פרצה תגרת ידיים בינו לבין נערי הכפר, והללו ברוב זעמם הטיחו בו בכעס את הכינוי "אתה יהודי!". בתחילה סלד הנער מהכינוי, אולם כאשר נשנתה התופעה מספר פעמים, וגם ילדים אחרים החלו לכנותו יהודי, נכנסו הדברים ללבו והבין, שיש דברים בגו. הוא החליט לברר את הדבר לאשורו, ולאחר מאמצים מרובים הצליח לגלות, שאכן במוצאו משתייך הוא לעם היהודי. הידיעה הממה אותו, ודחף פנימי עוררו לנטוש את מקום מגוריו הנוכחי, ולכתת רגליו בדרכים לגלות את מקום הימצאם של הוריו האמתיים. **לאחר חיפושים מייגיעים וסיוע הרשויות הממשלתיות, הגיע סוף סוף הנער לקן משפחתו, אשר ממנו נעדר זה אחת עשרה שנים!**

סיפור הדברים, זעזע עמוקות את האב, אשר ראה בעליל את התגשמות דבריו של הרב משי-זהב. אך ספק אחד קינן בלבו, **בנו האהוב, שהיה כה עדין בילדותו, נראה עתה גס ומגושם כאחד מבני הישמעאלים, ומי ערב לו שזה אכן בנו האמיתי?** בצר לו פנה היהודי לרב משי-זהב, והפגישו עם הבן האובד שחזר למועד בו נקב הרב, ויחד עם זאת הביע בפניו את הסתפקותו בדבר זהותו. אמר לו הצדיק: "לתועלת העניין, שלח והבא לכאן את אחד מבניך הנוספים שבבית, ובעז"ה אברר לך דבר לאשורו". ואומנם, כאשר ניצבו השלושה בבית הרב, הסתכל הצדיק בכפות ידיהם, והראה לאב, כי תווי הידיים של שני הבנים זהים ומיד פנה הצדיק לאב ואמר: "אין לך מה לחשוש ממאומה, זהו בנך האמיתי, השיבהו לחיק היהדות ולמדהו תורה, ושמח באבידה שהוחזרה לך משמיים כעבור אחת-עשרה שנים!".

לפני שנים רבות התגוררה משפחת משי-זהב ביפו העתיקה. כאשר גדלו הילדים, התעוררה בעיה כיצד ילכו מידי יום מרחק כה עצום ברגל עד ת"ת שנמצא ברח' בעש"ט בת"א, והם רכים בשנים. לפיכך החליט הרב שלמען חינוך ילדיו בדרך ה', עליו לעזוב את מקום מגוריו ולהתגורר בסמוך לת"ת. וכך עשה, הוא שכר לבני ביתו שני חדרים קטנים.

כאשר החלה המשפחה להתארגן במקום מגוריה החדש, נקש יהודי חילוני על דלת ביתם, ושח לצדיק את צרתו, כי ידו מטה ליפול ואין בידו אמצעים מינימאליים לפרנס את משפחתו כראוי, ואף לא לשכור דירה עבורם, ובלית ברירה נאלצים בני המשפחה ללון תחת כיפת השמים.

נכמרו רחמיו של הרב על אותו אדם, ועל אתר ענה ואמר לו: "יש לי שני חדרים קטנים אותם שכרתי למגורים. אך למענך מוכן אני להסתפק בחדר אחד, ואת השני אקצה בשבילך. עיני היהודי אורו משמחה לשמע הדברים, ואף הוא לבשר לבני ביתו את הידיעה על מציאת הדירה. הללו הזדרזו להעביר את חפציהם ולהתמקם בחדר הקטן.

כשהגיע ליל שבת, היסב הרב עם משפחתו לשולחן השבת, קידש על היין וזימר מזמירות שבת, ואילו בחדר הסמוך הדליקו השכנים החילוניים את הפרימוס ובישלו עליו את ארוחתם. לאחר שסעדו את לבם, הצית השכן סיגריה ועישן בנחת סיגרה אחר סיגריה כשכל העשן התנדף דרך החלון המשותף ישר לחדרו של הרב.

הצדיק לא התרעם על כך אלא בסובלנות רבה קם מכיסאו, וסגר את החלון שהפריד בין שני החדרים. וכך חזר ושנה הדבר, מדי שבת בשבת ובכל חגי ישראל, היה השכן החילוני מפגין לעין כל את זלזולו בדת ישראל, והרב שאפשר לו לגור על חשבונו, היה מבליג ומעביר על מידותיו, ומדי ראותו את השכן, הראה לו פנים שוחקות וברכו בלבביות בברכת שלום.

כשנודע לרב משי-זהב שהיהודי שכנו הינו נפח במקצועו, התעניין אצל קרוביו ומכריו מי זקוק לנפח והפנה אותם לנפח החילוני, ואת הכל עשה בעילום שם מתוך מטרה להמציא לשכנו את פרנסתו בכבוד. ואומנם הלה, השתכר יפה. וכאשר הרחיב ה' את גבולו, הואיל בטובו לשלם מדי חודש את דמי שכירות החדר לרב, אך לא שינה כלל את יחסו המזלזל לערכי היהדות.

והנה, כעבור תקופה מסוימת של דיור משותף, נכנס היהודי לרב וביקש ממנו לקנות בשבילו תפילין ולהורות לו את הדרך לתשובה. הצדיק שאלו: "כיצד ואיך התחולל הפלא הזה בקרבך, ומה הביאך לעבור לאורח חיים חרדי?". היהודי נאנח וסיפר לרב: "מעולם לא ידעתי כמה נעימים הם הליכותיה של התורה ונושאי דגלה. רק לאחרונה נוכחתי באצילות נפשם של היהודים החרדים ובכיעור מעשיהם של החילוניים. ומעשה שהיה כך היה:

הרי אתה יודע שבמקצועי אני נפח. תקופות קשות עברו עליי ולאחרונה שפר מזלי. לקוחות רבים צבאו על פתח בית מלאכתי ופרנסתי התרחבה. והנה, בשבועות האחרונים, שלח אלי אחד ממכרי החילוניים לקוח ומאז הוא ממרר את חיי, בדורשו ממני דמי תיווך, וכל הזמן מתפאר בפני אחרים, שהוא פרנס אותי ואני חי על חשבונו עד שקצתי בחיי מפניו.

בדיוק אז נודע לי באקראי שאתה הוא זה אשר שלחת אליי לקוחות רבים מבלי לגלות לי כלל ומבלי לדרוש ממני אפילו דרישה מוסרית לחדול מחילול שבת בפרהסיא, לכן גמרתי אומר בלבי להטיב את מעשיי ולשנות את דרכי וכיום הנני שב הביתה אל היהדות.

על העובדה כי הרב היה בעל רוח-הקודש יעיד הסיפור המופלא הבא: הרב זוסמן, נהג מידי פעם לשחרר לפתחו של הרב משי-זהב. באחד הימים, בבואו לבית הרב, הצדיק באותה שעה לא היה בבית, ולכן ישב בצד והמתין לשובו. בתוך כך בא יהודי נוסף שאף הוא רצה להתייעץ עם הרב, והשניים ישבו יחדיו וחיכו לבואו. כשנכנס הרב לביתו, סקר בעיניו הטהורות את הנוכחים, ומיד פנה ליהודי אשר כלל לא הכירו ומעולם לא ראה אותו ואמר: "אתה, באת אלי, כדי לדעת מה יהיה עם אשתך החולנית".

הרב הביט בפניו והמשיר: "עצתי היא, שתלך לכותל שריד בית-מקדשנו, שם תשפוך נפשך בתפילה ובתחינה לריבון העולמים, אז תעלה ארוכה לאשתך". היהודי נעמד פעור פה וכולו השתוממות, מהיכן ידע הצדיק את מועקת לבו? הרב זוסמן, שנכח באותו מעמד, פנה ליהודי ואמר: "מה לך נדהם? הנה זכית וקיבלת תשובה לשאלתך, לך לשלום".

הגאון הרב מרדכי בנט זצ"ל הידוע בשם הרב מרקוס בנדיקט: נולד בשורגא שבהונגריה בשנת ה'תק"ג (1753). מצאצאי ה'חכם צבי'. מכיוון שגדל מגיל 5 בבית אמו נקרא בנט. בילדותו נחשב כעילוי. שימש כדיין ורבה של ניקלשבורג וחבל מורביה. עמד בראש ישיבה. מחשובי רבני צ'כיה. התנגד ללימוד חוכמות חיצוניות, אך בשל תפקידו כרב הקהילה, אשר בשמה עמד לפני המלך והשרים, היה עליו להשתלם לצערו בחכמות אלו. נאמר עליו, כי תוך זמן לא רב היה בקיא בין השאר בפילוסופיה, אסטרונומיה ומתמטיקה.

בגיל 20 לערך נשא לאישה את בתם של אחת המשפחות המיוחסות מניקלשבורג, ומאז מאס בכל תענוגי עולם הזה, סיגף עצמו בסיגופים וצומות, לא ישן יותר משלוש שעות ולא פסק מללמוד. למרות שהוצעו לו משרות רבניות רבות לא הסכים לקבל עול רבנות, עד שידע את ארבעת הטורים והשולחן ערוך בעל פה. את כל כספו פיזר לאביונים, השיא יתומים, השיג רישיון מהמלכות להדפסת ספרי קודש. לחם בתקיפות ברפורמים. נפטר ב-י"ג אב ה'תקפ"ד (1829). ציונו בסלובקיה. חי כ-76 שנים. לאחר פטירתו גילו על גופו שקים, אשר לבש תחת מלבושיו על מנת לסגף את עצמו. רבים רצו לקנות שקים אלו, לשם סגולה, לאחר פטירתם ייטמנו בשקים אלו. ממכירת השקים האלו, נאסף הון רב, שהספיק לפרנסת נכדיו היתומים (לפרנסת בני בתו, שנפטרה בחייו), וכן לנישואיהם.

אביו: ר' אברהם בן יהודה אשכנזי. **בניו:** ר' יעקב (מח"ס 'גדולת מרדכי'), ר' ישעיה (אבד"ק קאליב - הונגריה), ר' נפתלי (אב"ד שאפע - מוראביה). **מרבותיו:** ר' יעקב קצנלבוין, ר' יוסף שטיינהרט, ר' יחזקאל לנדא, ר' שמואל שמלקא הורוביץ מניקלשבורג. **מתלמידיו:** בניו, ר' יעקב, ר', ר' נפתלי (רבה של שאפה), ר' מנחם מנדל בנט (בן אחיו- דיין בהונגריה), ר' משה מרדכי בנט (קרובו, אב"ד שטאמפי), ר' צבי הירש אופנהיים (אבד"ק טמישוואר), ר' שמחה בונים מפשיסחה, ר' יהודה אסאד, ר' שלמה קווטש (ממלא מקומו ברבנות ניקלשבורג). **מספריו:** **ביאור מרדכי-** הגהות על פסקי המרדכי (שכתב ר' מרדכי בר הילל) • **מחשבת מרדכי-** דרשות על התורה • **מגן אבות-** על מלאכות שבת • **ידברי מרדכי-** הלכות איסור והיתר בש"ע חלק יורה דעה • **יתכלת מרדכי-** דרשות על הש"ס • **חידושי מהר"ם בנט-** חידושים על הש"ס • **גדולת מרדכי-** שו"ת • **פרשת מרדכי-** שו"ת • **יהר המור-** שו"ת • **מאמר מרדכי.**

בספר "גדולי אשכנז" מובא הסיפור המופלא הבא: שעת לילה מאוחרת. רחובות העיר ניקלשבורג ריקים מאדם. מחצר ביתו של רבינו, שהיה הומה אדם משך כל היום כלתה רגל. על השביל המוליך אל הבית פנימה פוסע משמשו של הרב.

זה עתה נעל את שער החצר ושם פעמיו אל חדרו. **לפתע בקעה חריקת צירים את דומיית הליל, והדלת הסגורה סבה על ציריה ונפתחה.** הביט השמש בתימהון וחשב, שמא לא סגר את הדלת היטב, לפיכך שב ונעל את הדלת בשנית. **טרם הרחיק מן השער- ושוב הדלת נפתחה מאליה.** הפעם חש, כי יש דברים בגו, והוא החיש צעדיו לחדרו של הרב ולספר לו את המתרחש. לאחר מחשבה קלה, נפנה אליו הרב והשיב: **"אכן, הצדק איתו. שכחתי ללמוד פרק משניות עבור פלוני בן פלוני, שהיום חל יום פטירתו, והוא בא להזכירני".** מיד ניגש לארון, הוציא ספר משניות וישב ללמוד משנה אחת לעילוי נשמתו. **לאחר מכן פנה למשמשו בבקשה, שיסגור שוב את השער. הפעם נשאר הפתח סגור ולא נפתח שוב.**

כאשר נסתלק רבינו לבית-עולמו, באותו הזמן שהה בקרקלסבד והובל לקבורה בעיר ליקטנשטדט הסמוכה לקרלסבד מהלך כשעתיים. כשנודע לאנשי עירו דבר האסון, דרשו הם בתוקף לפנות את קברו משם ולהביאו לעירו לקבורת אבותיו. אומנם אנשי העיר ליקטנשטדט טענו בתוקף, כי כבר זכו בגופו הקדוש. שתי הקהילות התדיינו בדבר והסכימו להביא את השאלה לפני החת"ם סופר ולקבל את הכרעתו. הוא אמנם צידד בפניו הקבר, אך לא קבע בהחלטיות. בעקבות כך שתקו אנשי ניקלשבורג ולא מלאם לבם לפנותו.

והנה **כעבור חצי שנה כתב שוב החת"ם סופר, כי עתה הוא מחליט ברורות להתיר פינוי הקבר לניקלשבורג. והפסק בוצע, וקבר רבינו פונה, והובא לקבורה שנית ביום י"ב אדר תק"צ בעירו ניקלשבורג.** והעיד רבי שמעון סופר זצ"ל בנו של החת"ם סופר, שכבר בהתחלה הכין החת"ם סופר תשובה המחייבת להעבירו לעירו, אלא שפתאום נפלה עליו תרדמה, ונגלה אליו רבי מרדכי בנט בחלום וביקש, שיעכב התשובה.

עוד גילה, **כי נענש מהשמיים להיקבר כחצי שנה דווקא שם, היות ונתן פעם הסכמתו לנתק שידוך, והדגיש: "הגם שהיה עפ"י דין תורה, בכל זאת, היות וכבוד הבריות חמור למאוד, וגרמתי צער ובושה לכלה ולמשפחתה, דקדקו עמי משמים. וזה האות כי כנים דברי: ילכו ויבדקו וימצאו, כי אותה כלה שניתקתי שדוכיה, קבורה בדיוק סמוך לקברי ממש!!!".** מיד שלח החת"ם סופר לבדוק והתברר, כי החלום נכון, ולכן השהה את התשובה חצי שנה.

רבינו נפגש פעמים רבות עם קיסר אוסטריה, פרנץ הראשון. פעם אחת שאלו הקיסר: "בתלמוד שלכם נאמר: 'הרואה קדירה בחלום - יצפה לשלום'. וכי מה ענין קדירה לשלום?". השיב לו הרב: "אש ומים הם הפכים גמורים, הנלחמים זה עם זה, ולעולם אין שלום ביניהם. יש בכל-זאת דרך להשלים ביניהם, וזאת על-ידי קדירה. כשמניחים סיר ובו מים על-גבי האש, האש מוסיפה לבעור, והמים אינם אובדים. הרי לך קשר ברור בין קדירה לשלום".

האדמו"ר הרב יוסף גרינוואלד גאב"ד פאפא זצ"ל- נולד ב-כ"ד אלול ה'תרס"ג (1903) בעיר צהלים. משחר ילדותו ניתן היה להבחין ביראת השמיים המופלאה שלו. בצעירותו למד בישיבה של אביו. בהיותו כבן 19 הלך לסאטמאר ללמוד בישיבת דודו, ר' אליעזר דוד גרינוואלד. בהמשך סייע לדודו בהרבצת תורה בישיבה ובענייני העיר. אביו העריכו בצורה מופלאה ובכל פעם שהיה רואה את רבינו, היה קם מפניו מלאו קומתו בהטעימו: "הרי הוא ספר תורה חי!". ביום ב-אדר ה'תש"א עם פטירת אביו הגדול עבר לפאפא ומילא את מקומו. בשנת ה'תש"ד (1944) כבשו הנאצים את אונגארן ורבינו שָׁכַל את אשתו ועשרת ילדיו! לאחר המלחמה חזר לפאפא ואח"כ שהה בסאמבאטהלי.

בשנת ה'תש"ז (1947) היגר לאנטוורפן שם הקים ישיבה והרביץ תורה לתלמידים רבים. בשנת ה'תשי"א (1951) עבר לארה"ב והרביץ תורה עד להסתלקותו לשמי רום. הקים תלמודי תורה, כולל, ישיבה, בית-ספר לבנות. סיגף עצמו בטהרה. אף בעת שתכפו עליו יסורים וחולשת גופו לא מנע עצמו מלטבול במקווה. עננותן מופלא. איש אמת. רבים פנו אליו ונושעו. ברכותיו עשו פרי. הרגיש בצער כל אחד, ששטח בפניו את מצוקתו. תפילותיו היו בבכיות עבור עם ישראל. הטיב לסנגר על הזולת. נפטר ב-י"ג אב ה'תשד"מ (1984). חי כ-81 שנים. ציונו בקרית פאפא בניו-יורק. בנו, ר' יעקב מילא את מקומו.

אביו: האדמו"ר ר' יעקב יחזקיה (בעל 'ויגד יעקב'). **אמו:** מרת שרה רבקה. **נשותיו:** בת אחיו- ר' יעקב יחזקיה מחוסט (זיווג ראשון- הי"ד), מרת מרים (זיווג שני). **מרבותיו:** הגאונים אביו, ר' יעקב יחזקיה, ר' אליעזר דוד גרינוואלד (בעל 'ק'ן לדוד'), ר' אהרון רוקח מבעלז' (המכונה 'הרב זכרוננו לברכה'). **מתלמידיו:** ר' יעקב יצחק ניימן, ר' יצחק דוד הכהן פרידמאן, ר' יצחק שלמה אונגר (אב"ד חוג חתם סופר). **מילדיו (זיווג שני):** ר' יעקב יחזקיה (ממלא מקום אביו), ר' ישראל מנחם (רב תולדות יוסף פאפא בורו-פארק), ר' אהרון (דיין קהילת פאפא בניו-יורק), ר' משה סופר (רב קהילת פאפא בירושלים. חתן ר' ישכר בער רוטנברג אדמו"ר מוודיסלאב), ר' יעקב יחזקיה סופר (רב עדת ישראל טורונטו. חתן ר' ישראל משה דושינסקיא). **מספריו:** יוחי יוסף- על המועדים, מסכת מקוואות ועוד.

לאחד ממתפללי ביהמ"ד היה ילד שסבל במערכת העיכול, ולא יכל לעכל מזון שהכיל חיטה, פירות וירקות. הוריו שמרו עליו שלא יאכל מאכלים שהכילו את הרכיבים הנ"ל. לרגל שמחה שהתקיימה במשפחתם השאירו את הילד לזמן קצוב בביתו של אחד מצאצאיו של הגה"ק מפאפא זי"ע, במשך זמן שהותו שם יצא שרבינו התכונן לפגוש בפלורידה, וכל בני המשפחה הגיעו לביתו להיפרד. היות שאותו ילד כבן בית, אף הוא הצטרף לכל המשפחה של הנכדים, שבאו להיפרד.

רבינו זיע"א חילק לכל הצאצאים מאפה שהוכן לכך, כשהגיע תורו של הילד האורח לקבל מהמאפה, אמרה הרבנית שאצלה התארח הילד, שלא יתנו לו מהמאפה כיוון שהינו אלרגי והמאפה עלול להזיק לו. רבינו האזין לנאמר, וציווה שיעשה ברכה בכוונה וזה לא יזיק לו, והשית"ת יעזור, שהבעיה תיפטר לגמרי. תוך כדי דיבור הגיש את המאפה לידי הילד וציווה עליו לברך בקול, הילד בירך בקול ואכל. מאז הילד לא סבל יותר משום אלרגיה והבריא לגמרי.

מסופר כי בעת בואו של רבינו לעיר פאפא נודע לו, שאחד השרידים מראשי הקהילה המקומית מאושפז בבית הרפואה. רבינו רצה לבקר אותו. אולם אנשי הסגל הרפואי אמרו לו, שהלה חולה במחלה קשה ומדבקת ל"ע, ויש להימנע מלהתקרב אליו. רבינו זיע"א לא שת ליבו לאזהרתם, והלך לבקר את החולה בחדרו, דרש בשלמו ובירך אותו ברפואה שלימה, ושב על עקבותיו. זמן קצר לאחר שרבינו יצא מחדרו, נעשה לחולה במעבדת ביה"ח בדיקת דם חוזרת, והרופאים אישרו פה אחד, שאינו נגוע כלל במחלה המדבקת. היהודים המעטים בפאפא תלו כולם את הדבר בזכות ביקורו וברכתו של ה'יוחי יוסף'.

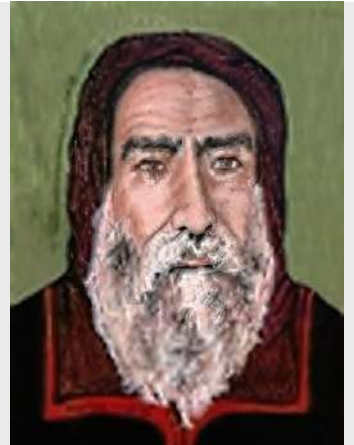
אברך, מתלמידיו של הרה"ק מפאפא זי"ע, שנים אחרי נישואיו עדיין לא נושע בזרע של קיימא. בביקוריו אצל רופאים רבים, הודיעוהו בדעה אחת, שלדאבונם אין בידם להושיע. כעבור כמה שנים נכנס אל רבינו ותינה את צערו, אשר על ליבו, שהוציא כספים מרובים לרפואה והרופאים אינם נותנים תקווה. עוד הוסיף האברך, ששמע לאחרונה על כמה מקרים בין מתפללי בית המדרש, שאף הם לא נושעו בילדים רח"ל.

כשרבינו שמע את דברי האברך הצטער צער רב והשעין את ראשו על השולחן לכמה רגעים, לאחר מכן שאל את האברך בעוגמת נפש: "הייתכן? דברים כאלו מתרחשים, ואין באים להודיעני?". רבינו בירך את האברך בחמימות, שיזכה להעמיד דורות ישרים ובריאים. ברכותיו התקיימו במלואן, והאברך העמיד בית חשוב וברוך, וגם בני הקהילה נפקדו, ולא נשמעו עוד מקרים מצערים.

אחד מתלמידי רבינו החל פתאום להרגיש ייסורים גדולים ברגליו רח"ל, כשדרש ברופאים שמע חילוקי דעות, גם על ניתוח - היו ששללו והיו שציידו - אבל לא ידעו אם יועיל לזמן ארוך, בינתיים מצבו הלך והחמיר ל"ע, עד שלא יכל ללכת בלי להיעזר במקל. נכנס הלה בפחי נפש לרבינו, אבל לא רצה להסתפק בברכת רפואה שלימה, אלא דרש לקבל הבטחה שיבריא.

רבינו רהרר קמעה ואמר לו: "הגם שעכשיו נמצאים בתשעת הימים, עליך להשרות את רגליך במים חמים מאוד, לזמן ממושך, תעשה כך במשך כמה ימים וה' יתברך יעזור". למרות שרופאיו הזהירו, אותו שחום במצבו אינו מומלץ כלל ועיקר ועלול לגרום לנזקים, הוא לא פקפק כלל וכלל בדברי רבינו וקיים במדויק את כל מה שהצטווה. ביום השלישי, כאשר הגיע לביתו ברכב אחרי תפילת שחרית, לא נזקק יותר לעזרה כשיצא מהרכב, כי יכול היה ללכת ברגליו, ומאז לא הרגיש שום מיחוש ושום כאב.

החסיד הקדוש רבי יהודה פינטו זצ"ל הידוע גם כרבי הדאן- נולד במרוקו. איש קדוש, תמים, חזרן במצוות ובצדקות, מלומד בנסים, החסיד העניו השלם. בעל חסדים מופלאים ומופלגים. מידי עוברו ברחובות העיר מוגאדור אצים רצים אנשי העיר לנשק את ידיו יהודים וישמעאלים כאחד, ובאותה נשימה מבקשים מרבנו לברכם לרפואה, הצלחה ופרנסה, וכן נותנים כמתנת ידם ע"מ שיחלק לנזקקים.

מימיו לא עלה על משכבו, כשהפרוטה מצויה ברשותו, וכל מטבע שהיה בביתו, חילק לצדקה ולעניים הרבים. התייחס לבני העניים כאל בניו שלו, ובמקום שבו ידע כי ההורים דלי האמצעים לא יכולים להרשות לעצמם לקנות לבניהם בגדים חדשים, קנה להם את הבגדים לקראת החגים כדי לשמח את לבם. ובהגיע ילדי העניים לגיל בר-מצווה, היה קונה להם טלית ותפילין, מלבישם בבגדים חדשים ושמח איתם בשמחתם כאילו היו בניו, ובהגיעם לחופה, היה עושה להם חופה ושמח בהם.

ענוותן מופלא. גאון בנגלה ובנסתר. היה שוקד על התורה ימים ולילות. נהג לקשור את שערות ראשו למסמר בשעת לימודו, כך שאם יבוא לנמנם משיכת שערו תעירו. מעולם לא לבש בגד חדש, וכאשר היו מביאים לו נעליים חדשות, היה תחילה טובלם במים ליישן, ורק לאחר מכן היה לובשן. חכמתו ופיקחותו בכל שטחי החיים, הביאו אליו את בכירי הנהגת העיר והמדינה, נציגים זרים דיפלומטים ושגרירי מדינות נשרכו ונעמדו בתור אחר דלת חדרו, כדי לקבל עצה ותושייה בעניינים שונים העומדים על הפרק. נפטר בט"ו באב ה'תרמ"א (1881).

אביו: ר' חיים (הראשון). **בנו:** ר' חיים פינטו (השני). **אחיו:** ר' יאשיהו, ר' יוסף ור' יעקב.

לאחר שנפטר אביו, הצדיק המקובל רבי חיים פינטו זצ"ל, ישבו בניו שבעה, וכל בני הקהילה באו לנחמם ביגונם, המנחמים היו רבים, והשעות הארוכות נתנו את אותותיהם בבניו. ושניים מהם, ר' יוסף ור' יאשיהו נרדמו מחמת עיפותם. רק בנו, ר' הדאן נשאר ער.

והנה הוא רואה את אביו זצ"ל בחיי חיותו מולו, מתוך פחד צעק צעקה גדולה. לשמע הצעקה התעוררו אחיו ושאלו לפשרה. סיפר להם בהתרגשות רבי הדאן: "ראיתי את אבא ניצב מולי בחדר". באותו לילה התגלה אביו בחלום ואמר לו: "רציתי להופיע אצלך בהקיץ, עכשיו שגילית את הסוד, אבוא אליך רק בחלום". לאחר מכן מור אביו אכן היה מגלה לו עתידות בלילות.

באחת השנים העיבה צרה גדולה על שמי מרוקו. בצורת קשה פקדה את הארץ, וגשם לא ירד להרוות את צמאה. היבולים נבלו בשדות, והיוקר החל להאמיר. האיכרים היו הראשונים להרגיש את קשיי הבצורת, אולם לאחר זמן, כאשר החיטה אזלה מהשוק, החלו כל תושבי מוגאדור להרגיש את אימי הרעב. לא עבר זמן רב, והיוקר האמיר, והמצוקה ניכרה בכל תחומי החיים.

ראשונים לסבל היו העניים, שגם בשנות השובע אינם משופעים בממון. אבל ככל שהבצורת נמשכה, נפגעו יותר ויותר תושבים. בהתקרב ימי החגים נוכח ר' הדאן לדעת, שכספו לא מספיק לו לקנות את כל צורכי החג. צערו היה גדול. "הכיצד נכבד את החג?" "איך אוכל לאחוז במנהגי ולרכוש בגדים חדשים לבני הבית? ומי ישמח את לב העניים ויקנה להם בגדים כפי שנהגתי לעשות מדי שנה?"

מחשבה זו טרדה את מנוחתו ולא נתנה לו מנוח, והוא עלה על יצועו עֶצֶב, על כי נמנע ממנו להחזיק בדרכו ולשמח לב העניים, כאשר נהג לעשות מדי שנה בשנה. בבוקר שלמחרת התעורר ר' הדאן נפעם כולו. העצב היה ממנו והלאה. דמות אביו הצדיק ר' חיים, עמדה לפני עיניו כפי שהופיעה לפניו בחלומה באומרה: "אל תדאג בני, גם השנה תוכל לקבל את פני החג, כפי שהיית רגיל לעשות תמיד". הדברים חיזקו את לבו, והוא היה סמוך ובטוח שחלומה עומד להתקיים.

כעבור זמן קצר הופיע בביתו משרתו של הגביר משה אפללו. "אדוני מבקש שכבוד הרב יבוא אליו", אמר בהכנעה. כדרכו תמיד, לא סירב הרב לבקשה. הוא הצטרף אל המשרת, ויחדיו שמו פעמיהם אל ביתו של הגביר. משה אפללו קיבל את פני הרב בהדרת כבוד. "דבר לי אל הרב", פתח. "הלילה, בחלום, הופיע לפני ר' חיים פינטו זצ"ל, והוא ציווה עליי לדאוג, לכך שלכבוד הרב לא יחסר מאומה לכבוד החג".

הוא הוציא מכיסו סכום כסף ומסרו לרב, תוך שהוא ממשיך לומר: "אין זה מן הראוי, שרק אני אוכל ללבוש בגדים חדשים בחג, וכבוד הרב ייאלץ להסתפק בבגדים ישנים". ר' הדאן לא סירב למתנה, שאביו השפיע לו. הוא לקח את מתנתו של העשיר, נפרד ממנו לשלום, ושם את פניו לבית-המסחר. בכסף קנה בגדים ודברים נחוצים לעניים, והשאיר לעצמו מעט, כדי לקנות גם לבני ביתו את הדרוש לחג, ולקיים את מצוות "ושמחת בחגיך", כפי שאביו ציווה עליו.

בצעירותו עבר ר' הדאן ברחוב, והנה ניגש אליו ערבי והכה אותו על לא עוול בכפו. הרב בתגובה לקח אבן בידי זרק על הערבי ופגע בפניו והחלו לזוב דם, דבר הסיפור 'כיצד העיז הודי להכות גוי' התפשט כאש בשדה קוצים ואף הגיע לשמע המושל, הלה שלח לקרוא לאביו הצדיק רבי חיים פינטו, שיעשה את דרכו אליו וייתן את הדין על מעשה בנו.

ר' חיים הגיע אל שר העיר. והנה לתדהמת כולם נראו כמין שני קרני אש יוצאים מפניו של הרב הקדוש, עד שכמעט נשרף שר העיר, ולפתע התחיל השר לצעוק למשרתיו: "מספיק, חם לי, בוער לי", ובהתקרב הרב הקדוש אליו ביקש שר העיר מחילה על שהטריחו (היות והבין כי בכח הרב לכלותו מן העולם, ולפיכך החל חושש על חייו), ולאחר מכן השר ביקש מהרב הקדוש להעניש אותו ערבי, שהיכה את בנו רבי הדאן, הרב סירב לדבר ונעשה קידוש ה' גדול.

האדמו"ר הרב צבי הירש פרידמן מליסקא זצ"ל- נולד ב-ה' אייר ה'תקנ"ח (1808) באוהיל (הונגריה). התייתם מאביו בגיל צעיר. מסופר כי אימו היתה קמה בחצות הלילה, ממררת בבכי על צער השכינה ועל חורבן בית-המקדש. בדמעות שזלגו ללא הפוגה היתה רוחצת את מצח בנה. בשנת ה'תקע"ו (1816) כשהיה כבן שמונה שנים התייתם מאביו ובגיל צעיר התחיל להתפרסם כעילוי. למד בשקידה רבה וידע בעל פה את כל 'חושן משפט' וה'קצות'. שם משפחתו במקור היה פרישמן, אבל הוא שינה אותו לפרידמן כדי להימנע מגיוס לצבא.

לאחר נישואיו רעייתו פתחה חנות ברחוב שבו לא היו חנויות של יהודים, כדי שלא להשיג את גבולם ורבינו לימד תורה לנערים. לאחר פטירת רבו, האדמו"ר ר' משה טייטלבוים, ייסד את חסידות ליסקא במחוז זמפולן שבצפון מזרח הונגריה ועמד בראשה. אלפי חסידים נהרו אליו מרחבי הונגריה והארצות השכנות לקבל את עצתו וברכתו. רבים פנו אליו ונושעו. אהב כל יהודי. פיזר סכומים עצומים שקיבל ככספי פדיון, לאביונים ועניים. ביתו היה דל, רצפת ביתו היתה אדמה חשופה ולא היו אפילו קורות עץ לכסות את אדמת הבית. נפטר ב-י"ד אב ה'תרל"ד (1874). חי כ-66 שנים. ציונו בליסקא. חתנו, ר' חיים פרידלנדר, מילא את מקומו.

אביו: ר' אהרן. **אימו:** מרת שרה. **אשתו:** מרת קריינטשא (בת ר' יצחק הכהן מהעיירה אוהיל). **אחיו:** ר' זאב וואלף טשקווער, ר' יהודה לייבוש. **בתו:** מרת חיה שרה. **מרבתינו:** האדמו"רים ר' משה טייטלבוים (הראשון- בעל 'ישמח משה'. היה רבו המובהק), ר' חיים הלברשטאם, ר' אברהם מדמביץ, ר' מאיר מפרמישלאן, ר' צבי הירש הלר (מח"ס 'טיב גיטין'), ר' שלום רוקח מבעלז. **מתלמידינו:** ר' חיים פרידלנדר (מח"ס 'טל חיים' ו-'טל חיים וברכה'), ר' יוזפא גולדברגר, האדמו"ר רבי ישעיה שטיינר מקרסטיר, ר' הירצקא ראצפרטר, ר' שמואל קאמאדר ועוד הרבה מגדולי רבני אונגארין. **חתנינו:** הגאונים ר' חיים פרידלנדר, ר' יוזפא גולדברגר. **מספריו:** **יאך פרי תבואה-** על התורה **הישר והטוב-** על המועדים, דרשות והספדים.

שרבינו שימש ברבנות בעיר ליסקא, לא רצה בשום אופן להשתמש במשכורתו שלו, רק הניח את הכסף. כאשר בנו בית-כנסת גדול בעיר, הציעו לו גם לבנות בית בשבילו. רבינו לא הסכים בשום פנים ואופן ואמר **ש אין לבנות בית קבע כאן, כאשר אנחנו נמצאים בגלות.**

פעם אחת הרב ישעיה שטיינר (רבי ישעיה'לה מקרסטיר שהיה שמשו של רבינו) ליווה את רבינו בדרכו להסתופף בצל הגה"ק האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז (בעל 'דברי חיים') זיע"א. בדרך הרכבת עצרה בעיר בארדיוב. שם המתינו זמן קצר עד שתגיע רכבת שבה ימשיכו את נסיעתם. בעודם ממתנים שם מחוץ לעיר, הדיין דמתא ניגש אליהם. הדיין הלך ביחד עם אברך אחד אשר אשתו התקשתה ללדת והיתה בסכנה גדולה. הדיין ביקש מרבינו מליסקא להיכנס לעיר לביתה של המקשה ללדת, להתפלל עבורה ולהאציל את ברכת קודשו. רבינו מיהר לדרכו באותו הזמן. לכן התנצל לפניו, והסביר כי הוא צריך להגיע עוד באותו היום לצאנז ולהתפלל שם תפילת מנחה. אם ייכנס עתה לעיר, ינהרו אליו תושבי העיר ובגלל זה תתאחר נסיעתו.

רבינו פנה אל משמשו הנאמן (הצדיק הרב ישעיה שטיינר) ואמר לו: "הרי הינך לבוש במעיל שלי. בכיס מצויות כמה חתיכות סוכר. לך נא אל בית המקשה ללדת ותן לה חתיכת סוכר. אחר כך תחזור לבשר אותנו בשורת מזל טוב". וכן היה. ר' ישעיה הלך לביתה של המקשה לילד, והוציא כמה חתיכות סוכר מכיס מעילו של רבו, עבור המקשה ללדת. כאשר הכניסו חתיכת סוכר לפיה, היא ילדה בשעה טובה ומוצלחת. ר' ישעיה חזר אל רבינו לבשרו בשורת מזל טוב והם המשיכו את דרכם לצאנז.

עברו מספר ימים ממאורע זה. הדיין דק"ק בארדיוב הגיע לצאנז. ר' חיים מצאנז שאל: "למה באת הנה, הרי לא חודש ולא שבת היום?". הדיין מבארדיוב השיב: "באתי להתלונן על רבי צבי הירש פרידמן מליסקא". סיפר הדיין, כי הרה"ק מליסקא עבר דרך בארדיוב, והראה את כוחו בהשפעת ישועות נפלאות מבלי להתפלל על הזקוק לישועה או לברכו. רק בחתיכות סוכר לבדן פעל ישועה. כפי הנראה, חשש הדיין מבארדיוב, שמא באה הישועה חלילה לא מצד הקדושה. האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז אמר לו: "אתה אדם חכם ואני אסביר לך. הצדיק הרב צבי הירש פרידמן מליסקא קידש את כל אבריו והגיע לדרגת אדם הראשון קודם החטא. לכן כל מה שהוא לוקח בידו - מסוגל לרפואה". (מופת הדור)

פעם רבינו ובנו נכנסו לעיר אחת באישון ליל. מאחר ולא היה להם מקום להתארח, הם נאלצו להיכנס לבית המדרש. שם עסקו בתורה הקדושה. הרעב גבר והטרוד אותם מעסק התורה. באותה שעה הייתה אשה אחת 'מקשה ללדת' בעיר. אימו של רבינו באה לאימה של המקשה לילד בחלום ואמרה לה: "אם ברצונך שתחיה בתך, לכי נא ותני צנריל (מטבע ששוויו עשרה זהובים) לבני השובה עתה בבית המדרש. בזכות זה תלד בתך מיד בנקל". האם מיהרה לבית המדרש, ועשתה כפי שנצטוותה, ואכן מיד נולד בן לבתה למזל טוב. אחר הדברים האלה רבינו פנה לבנו באמרו: "אם כבר ירדה אימי ממנוחתה בגן עדן לעולם השפל הזה, ונגלתה אל אותה אשה בחלום הלילה, וכי לא היה ביכולתה לצוות עליה לתת צוואנציגר? (מטבע ששוויו עשרים זהובים), ומדוע אמרה לה רק 'צנריל' ותו לא? אלא כשה' יתברך רוצה צנריל יהיה רק צנריל. כל מזנותיו של אדם קצובין לו, ואי אפשר להוסיף עליהם ולא לפחות מזה. ככל היוצא מפיו של בורא עולם - יעשה".

האדמו"ר הרב יצחק פרידמן מבוהוש זצ"ל- נולד ב-כ"ו אייר ה'תרס"ג (1903) בעיירה שפיקוב. את ימי בחרותו עשה כשהוא הוגה בהתמדה בחצר אביו הגדול. טובי הת"ח מבאי ביתו של אביו הק' שימשו כמלמדים וחברותות. כך עלה ונתעלה בתורה ומילא כרסו בש"ס ופוסקים תוך שהוא מסתיר את ידיעותיו מכולם. בחורף ה'תר"פ (1919) פרצה מגיפת טיפוס נוראה באוקראינה ואמו נפטרה. כאשר רבינו היה בחור כבן שש עשרה אביו נפטר. ביום הראשון של השבעה רבינו ואחיו אושפזו בבית"ח לאחר ששניהם נדבקו במגיפה. לאחר שלושה שבועות התרפאו וחזרו לביתם. אחיו ר' דוד ברח מאימת הקומונסטים והקים את חצרו בפלוישט. אולם הוא נהרג על קידוש ה'. רבינו התמנה כאדמו"ר בשפיקוב במקום אביו. באותו הזמן הקומוניסטים עלו לשלטון ורדפו את היהדות. לפני נישואיו עבר לעיירה הסמוכה הינטשטעט. שם זכה לקבל סמיכה. לאחר נישואיו הקדיש את רוב זמנו ללימוד תורה ולעבודת ה' כאשר חותנו דואג לכל צרכיו במשך שמונה שנים. בשנת ה'תר"צ (1930) עבר להתגורר בבוקרשט, שם החל לשמש כאדמו"ר לחסידים המעטים שהתגוררו שם. בשנת ה'ת"ש (1940) הנאצים ימ"ש החריבו קהילות שלמות.

אלפי פליטים נהרו לבוקרשט. רבינו פתח את דלתות ביתו ברח' אולטי 38 כך במשך חמש שנים עשה זאת למרות שדבר זה הוגדר כעבירה פלילית שעונשה מוות ללא משפט. ב-י"א תשרי ה'תש"ג (1942) לאחר פטירת האדמו"ר ר' מנחם מנדל מבוהוש רבינו החל לשמש כאדמו"ר גם בבוהוש. לאחר 13 שנים מנישואיו נולדה בתו. ב-י"ד אייר ה'תשי"א (1951) הצליח להימלט מרומניה לארץ ישראל. הוא התיישב בת"א. עד מהרה הכתובת ברח' רוטשילד 112 הפכה למוכרת ורבים פקדו את ביתו. פתח בית-כנסת והקים בית-מדרש. בשנת ה'תשל"ב (1972) פתח כולל אברכים בתל אביב. בשנת ה'תשמ"ז (1987) עבר לבני ברק. פתח את ישיבת בוהוש. קיבל כל אדם שהגיע אליו בנימה אבהית ודאג לבקשתם. יסד ישיבה. מלומד בניסים. ב-י"ד אב ה'תשנ"ב (1992) בשעה חמש רבינו התעורר ושאל את המשמש: "כמה זמן נשאר עוד?". המשמש, שחשב שהרב שאל כמה זמן יש עד לתפילה וענה: "עוד שעתיים". רבינו השיב שיש לו רק שעה אחת. כעבור שעה רבינו ביקש לטעום משהו כדי לברך 'שהכל' ומיד נפטר. פטירתו היתה בארוזה שבשווייץ. חי כ-89 שנים. ציונו בבית-העלמין נחלת יצחק בגבעתיים בחלקת אדמו"ר ר' רוז"ן.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' דוד. **סבא (מצד האם):** האדמו"ר ר' מרדכי טברסקי משפיקוב. **אביו:** האדמו"ר ר' שלום יוסף. **אשתו:** מרת יוכבד פייגא (בת דודו, ר' מנחם מנדל. התחתן בשנת ה'תרפ"ד). **בתו (היחידה):** מרת שיינדל שרה דבורה (נישאה לר' ישראל שלום יוסף פנחס פרידמן זצ"ל).

הודי יוצא רומניה סיפר כי כשהיה בחור הוא התגורר בבוקרשט. היו יהודים שעבדו אצל המשטרה החשאית ברומניה. למרות זאת הם היו מגיעים אל רבינו והיו נכנסים עם קוויטל לברכה וישועה. מכיון שהם לא רצו שיראו אותם, הם היו נכנסים לצדיק לאחר חצות. אותו יהודי סיפר שגם הוא עצמו נתפס לקומוניזם והתרחק מכל זיק של יהדות. הוא התחיל ללמוד באוניברסיטה. איתו היו קבוצת יהודים כמוהו. באחד הימים הם היו צריכים לעבור מבחן קשה. הם חששו שלא יצליחו במבחן. הם ידעו כי הקומוניסטים מראים כלפי חוץ שגם הם שווים בין אלו שאינם יהודים אבל במציאות הם ניסו להכשיל את היהודים. כמה מהבחורים היהודים אמרו: "יש כאן רבי גדול. נלך אליו ונבקש ממנו ברכה להצלחה בבחינה".

חלק מהם הלכו לרבי וביקשו את ברכתו. הצדיק אמר להם: "ברחוב הראשי בבוקרשט יושבים עניים. כמעט כולם גויים. תנו להם צדקה". בנוסף לכך הורה להם כי בשעת הבחינה יעמידו על השולחן מול העיניים מראה וכך יעשו את המבחן. למרות ההוראה המוזרה הם לא שאלו דבר. בשעת הבחינה חבריהם שלא הלכו לרבינו ראו את המראה והתחילו לצחוק עליהם. המציאות היתה שכל אלו שלא הלכו לצדיק לבקש ברכה- לא עברו את הבחינה, וכל אלו שביקשו את ברכתו וקיימו את דבריו, עברו את המבחן בהצלחה מרובה ועמדו בראש רשימת התלמידים המצטיינים באותו מקצוע.

הודי אחד סיפר שפעם אחת הוא נכנס לרבינו. הוא מסר קוויטל והזכיר את בנו הקטן שמתקשה להוציא אפילו הברה אחת מפיו. הוא פנה לרופאים אולם אף אחד לא יודע מה הבעיה של הבן. רבינו אמר לו: "אל תדאג, כאשר הילד יתחיל ללמוד הוא ידבר כפי שצריך". הקשיים של הבן המשיכו. כאשר הגיעה הזמן, הבן נכנס ללמוד בחיידר. באותו היום שהתחיל ללמוד, האיש לא זכר אותו את דברי רבינו. כאשר חזר הילד מהחיידר, הבן התחיל לדבר כאילו מעולם לא סבל מבעיה. עכשיו הוא זכר מדברי רבינו. כשגדל הבן הוא הפך להיות דרשן.

המקובל רבי עמרם בן דיואן זצ"ל - נולד בירושלים בשנת ה'ת"ק (1740). שם המשפחה נקבע לאחר שאבות אבותיו נולדו בכפר בשם 'דיוואן' וכל יוצר כפר זה כנו 'בן דיוואן', דהיינו בן הכפר דיוואן. גאון בנסתר ובנגלה. מלומד בניסים. בתחילה למד בישיבת 'נווה שלום'. את חכמת הנסתר למד בישיבת המקובלים עד שנמנה לאחד מגדולי חכמי ישיבת 'נווה שלום'. לאחר מכן עבר לגור בחברון. בשנת ה'תקכ"ג (1763) נשלח כשד"ר (שליח דרבנן) למדינות צפון-אפריקה. בכתב-המינוי שלו הכתירוהו גדולי חברון בתארים: "החכם השלם, סיני ועוקר-הרים". רבינו התיישב באסז'ן מיד עם הגיעו למערב הפנימי ופתח בה ישיבה, בתוך תקופה קצרה תלמידים רבים התקבצו ובאו ללמוד תורה מפיו. התפרסם כפועל ישועות ורבים פנו אליו ונושעו. לאחר שסבב בקהילות ישראל ברחבי מרוקו ואסף את התרומות למען כוללות חברון, שב לארץ ישראל.

כעבור שלוש שנים יצא למרוקו בשליחות שנייה מטעם כוללי חברון (וזאת גם בשל העובדה כי המושל הטורקי פקד לאוסרו על שנכנס למערת המכפלה) / בשליחות זו שהה למעלה משמונה שנים, רובן במקנס. ב-ד' בתמוז ה'תקמ"ב (1782) יצא עם בנו מפאס לעבר נמל טנג'יר בבקשו לחזור לארץ ישראל אולם רבינו נפטר בדרך. בחייו ואף במותו נעשו ניסים רבים סביב קברו. כדוגמת העובדה הבאה: עד היום אין מצבה אלא ערימת אבנים ועץ זית פראי הגדל במקום. ניסיונות רבים נעשו להקים מצבה על קברו, אולם, בכל פעם, כשהיו מקימים אותה - למחרת היו מוצאים גל של אבנים. כאשר חלה בנו רבי חיים והגיע עד שערי מוות, התפלל רבי עמרם עבור בנו וביקש מבורא עולם, שייקחהו כפרה נפש תחת נפש, במקום בנו. ואכן בנו חיים קם מחוליו, אך לא עברו הימים ורבי עמרם נפטר במגפה בכפר אשג'ן (פרבר העיר ואזאן שבמרוקו) בערב שבת קודש, ט"ו באב ה'תקמ"ב (1782). חי כ-42 שנים. רבים עד היום רואים ישועות מעבר לגדר הטבע.

אביו: ר' אפרים. **בנו:** ר' חיים. **חברותא:** ר' יום טוב אלגאזי. **מספריו:** בנו של רבינו, ר' חיים נפטר ביישוב ווירגאן שבדרום מרוקו, ועם פטירתו אבדו כתבי היד שחיבר אביו בשנות מגוריו במקנס.

לאחר פטירתו הפך קברו מוקד משיכה להמונים. סיפורים על ניסים וישועות אירעו על קברו. פעמיים בשנה משך אליו המון רב במיוחד - ביום פטירתו ובל"ג בעומר. ביום זה נהגו אלפים מכל מרוקו וכפריה לנהור למקום הקבר, להבעיר מדורה ענקית, ללמוד קבלה, לשיר ולשמוח. חלפו שנים. באחד הימים מונה לוואזאן מושל שונא יהודים. במיוחד הכעיסה אותו נהירת היהודים לקבר רבינו. סיפורי הניסים שהתהלכו סביב הצדיק וקברו הוציאוהו מכליו ממש. שנה אחת החליט המושל לשים קץ לדבר. בהתקרב ל"ג בעומר הציב חיילים חמושים סביב הכפר אשג'ן, והפיץ הודעה כי כל יהודי אשר יעז להתקרב למקום בל"ג בעומר - מתחייב בנפשו.

יהודי האזור, ששמעו על הגזרה החדשה, הצטערו מאוד, אך נאלצו לציית לה, מתוך פחד. לעומת זאת, תושבי הערים והכפרים המרוחקים, לא ידעו על האיסור ויצאו לדרכם. רק בהגיעם לוואזאן נודע, כי לא יוכלו לפקוד את קבר הצדיק. הגיע ליל ל"ג בעומר. בכל הדרכים המובילות לקבר עמדו חיילי המושל. הערב ירד. **לפתע הואר הכפר באור חזק. לחיילים התגלה מחזה שלא-יאמן: מדורה ענקית בערה בצמוד לקברו של רבי עמרם. קולות רמים של שירה ושמחה עלו סביבה, משל היה המקום מלא וגדוש חוגגים.**

כמה מהחיילים ניגשו לקבר. בהגיעם למקום, התפללו גלות כי במקום שוררת עלטה ושקט מוחלט. חזרו לעמדותיהם, והנה המחזה חזר וקולות ה'חוגגים' נשמעו למרחקים. חבריהם של החיילים, שיצאו למקום התקשו להאמין להם, עד שהלכו בעצמם למקום הקבר. גם הם מצאו במקום רק חושך ודממה. התקבצו החיילים סביב בית המושל, ובהתרגשות סיפרו על הפלא, המתרחש בחלקת הצדיק היהודי. המושל הלך בעצמו וראה כי מרחוק יש מדורה גדולה וקולות חוגגים נשמעים, אך כשמתקרבים למקום - המחזה נעלם. **החליט כי אם יימשך הדבר - יוכלו היהודים לספר על עוד נס שאירע על קברו של רבי עמרם... במצב כזה, אמר בליבו, כבר עדיף להתיר להם לעלות אל קברו.** עד מהרה נפוצה הבשורה המשמחת כי בוטל האיסור להתקבץ סביב קבר הצדיק. בתוך שעה קלה החלה נהירה המונית למקום. אלפי יהודים, תושבי הסביבה, והמוני העולים, שהגיעו ממרחקים וטרם הספיקו לשוב על עקבותיהם, מיהרו אל המקום. באותה שנה הייתה שמחת ל"ג בעומר באשג'ן גדולה מתמיד.

במקום קבורתו, אין מצבה אלא ערימת אבנים ועץ זית פראי הגדל במקום. המוסלמים נהגו לעלות לקברו ולהשתתף בהוצאות ההילולות שנערכו לכבודו, ונקרא בפיהם בן עמרם. פעם אחת בא שריף שונא ישראל, כדי לכרות את העץ שליד קבר הצדיק. הוא הגיע מלווה בעשרים מאנשיו ובידיהם מסורים. בהגיעם למקום נשלחו האנשים כדי להחל בניסור העץ. וראה את פלא הנס אשר אירע במקום: **כל אנשי השריף נפגעו, מי בגוף ומי בנשמה, חלקם איבדו את ידיהם וחלקם איבדו את רגליהם וחלקם מתו במקום, ומכל אנשי השריף לא נשאר אחד בריא ושלם.** השריף ברח כל עוד נפשו בו מרוב פחד ואימה, ממה שראו עיניו, ומפחדו שמא גם הוא ייגנף, כפי שניגפו אנשיו.

השריף המבוהל הגיע לעיירה והשמיע את היהודים, שעשו נסים כדי לפגוע בו ובאנשיו. במקום נכח שריף שאהד יהודים והוא אמר לשריף הרגז: "זה אדונם של היהודים, הלכת לפגוע בו והוא עתה מתנקם בך, ולא זו בלבד, אלא דע לך, כי יש לך לחיות שנה אחת בלבד כי כל מי שפוגע בישראל ה' מתנקם בו". השריף בתגובה הודיע בימים הנוראים, כי מי שיתקע בשופר יאסר. יהודי העיר מיוחד אימת השריף, נמנעו מלתקוע בשופר. אך קול שופר בקע מביה"כ של רבינו. במקום הגיעו השוטרים ועצרו יהודי שלא היה בביה"כ והודיעו לשריף כי יהודי בשם יוסף תקע בשופר". ציווה השריף להכניסו לכלא מיד ניגשו היהודים למושל ואמרו לו: "האם מושלים כאן באי-צדק ובעוול?", שאל אותם המושל: "והרי תקעתם בשופר?". ענו לו: "לא תקענו, השוטרים משקרים". מיד שלח המושל שוטרים וביקש, שישחררו את היהודי העצור, והוסיף: "ה' עושה צדק, כי הלילה השריף שגזר את הגזירה הלך לישון בארמונו ולא קם", הלכו לראות, ומצאו אותו מת בביתו.

האדמו"ר הרב אשר (השני) פרלוב מסטולין זצ"ל הידוע בכינויו 'האדמו"ר הצעיר'- נולד ב-ב' תמוז ה'תקפ"ז (1827). עוד מילדותו ניכר בשקדנותו ובגדלותו וגדל על ברכי אביו. בעל רוח-הקודש. הרב הקדוש ר' ישראל מרוז'ין העיד עליו, כי אליהו הנביא הולך עימו. סיגף עצמו בתעניות ומיעט בשינה. דרכו הייתה להישען על שולחן גבוה כעין עמוד כל הלילה, ולא הניח עצמו על מיטתו, וכך למד והיה משיח עם האברכים אנ"ש שדבקו בו, ולפנות בוקר היה נרדם על עומדו, ושניים מהאברכים נטלו אותו בזרועותיו והשכיבו אותו במיטתו, ורגליו מוטות על הארץ, וכך היה מנמנם כשעתיים.

מילא את מקום אביו באדמורו"ת בקארלין לאחר פטירתו בשנת ה'תרל"ב (1872). סיפר הגה"צ ר' חיים מנדל זצ"ל, כי אחר הסתלקות אביו, אמר רבינו בזה הלשון: "מימי לא הוצאתי דבר שקר מפי, ובפרט בשנה אחר פטירת אבי בוודאי לא אשקר, תאמינו לי, כשאברך בא אלי ונותן לי את ידו, יודע אני בו, מה עשה מיום הוולדו ועד עתה". רבינו שימש באדמורו"ת שנה וארבעה חודשים בלבד. ביום הכיפורים האחרון אמר בניגון התפילה, כי במותו יהיה כפרה על העיר ואכן נפטר במגפה בדרוהוביץ' ב-ט"ו באב ה'תרל"ג (1873). חי כ-46 שנים.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' אשר. **אביו:** האדמו"ר ר' אהרן השני (בעל 'בית אהרון'). **אימו:** מרת חווה. **נשותיו:** מרת חיה (בת מנחם נחום טברסקי ממקורב - זיווג ראשון), מרת שיינא צביה (בת מנחם נחום טברסקי ממקורב - אחות מרת חיה בזיווג שני), מרת שרה דבורה (בת ר' אלימלך שפירא ז"ע מגרודז'יסק- זיווג שלישי). **מרבנותיו:** אביו, ר' אהרון. **בנו:** האדמו"ר ר' ישראל (המכונה הינוקא- כיוון שהיה כבן ארבע וחצי שנים בלבד בעת שאביו נפטר). **מלקוטי תורתו:** ניתן למצוא בספר 'בית אהרון' של אביו, מהנהגותיו מופיעים בספר הנהגות צדיקי קרלין, ובסידור 'בית אהרון וישראל'.

היה זה בתקופת הקנטוניסטים. ילדים יהודיים רבים נחטפו בהוראת הצאר הרוסי שביקש לקעקע את היהדות. ילדים אלו גויסו לפחות למשך 25 שנים ללא אפשרות לבקר בביתם. אחד הילדים, שנחטף, היה בגיל רך במיוחד. החוטפים לא ריחמו עליו ועל בני משפחתו. הוא נמסר ל'חינוך מחודש', כדי להיות חייל נאמן של הוד מעלתו הצאר.

עם הזמן שכח הילד את עמו ואת אלוקיו וגם את בית אביו, ובבוא היום הפך לחייל מצטיין בצבא רוסיה שהכל התפעלו מכישוריו, ועד מהרה טיפס דרגה אחר דרגה עד לצמרת הצבא הרוסי, ועל אף גילו הצעיר הוכתר בדרגת 'גנרל', עד שהיה לשם דבר ברחבי הצבא. יום אחד נתן בו עיניו מפקד הצבא, שנמנה על הרואים את פני הצאר והציע לו להפוך לחתנו. מה שכמובן מבטיח לו "חיים מאושרים", הרבה מאוד כסף, יוקרה, כוח וקשרים אולימפיביים בצמרת הרוסית.

הקצין הצעיר לא ראה סיבה, שלא לקבל את ההצעה, ועד מהרה התפרסם דבר ה'שידוך' המזהיר. דבר יהדותו נשכח זה מזמן. יום החתונה מתקרב והולך, ולמפקדי הצבא הבכירים נמסר על האירוע הראשון, שפותח את שרשרת אירועי החתונה המדוברת. זה היה סוג של 'פורשפיל', שנחגג מספר לילות לפני החתונה, שבו עורך מפקד הצבא קבלת פנים לחבריו, אנשי סגל הפיקוד הבכיר, כולם גנרלים עטורי דרגות, מדליות ואותות הצטיינות, ובמהלכו יציג מפקד צבא רוסיה את חתנו החדש.

הדמות המרכזית באירוע אמורה להיות כמובן החתן המיועד. בעוד הוא לובש את בגדי הגנרל שלו, מופיעה מולו דמות של יהודי עטור זקן. פניו של האיש האירו, והוא נופף באצבעו לעבר החתן-גנרל לאות אזהרה, ואמר: "דע לך, שאתה יהודי, אסור לך להתחתן עם בת מפקד הצבא, ואני גם לא אתן לך ללכת".

הדמות נעלמה, כשהיא מותירה אחריה את הקצין המום ומבולבל. מרוב פחד שלח את משרתו להודיע לחותנו המיועד, כי נתקף בכאבי בטן עזים ולמגינת ליבו לא יוכל להשתתף באירוע הצגתו בפני סגל הפיקוד. בלית ברירה בוטל האירוע, והאורחים התפזרו, כאשר הם מקבלים הזמנה לבוא למחרת.

הקצין שוב החל בהכנות לקראת האירוע, והנה שוב, היהודי בעל הפנים המאירות התייצב בפניו, ושוב מזהירו: "אתה לא הולך, לא אתן לך, אתה יהודי". כשהוא אחוז אימה שאל את האיש, שניצב מולו, מה הוא מציע לו לעשות. הרי הכל ממתנים לו, והוא לא יוכל לדחות שוב את האירוע. אמרה לו הדמות כי עליו להימלט במהרה מהמקום, ולנסוע לקרלין, שם יפנה לרבי שגר במקום, וזה יורה לו מה לעשות וכיצד לפעול.

הגנרל שלאחר המפגש השני הבין, כי לא נותרה לו ברירה, אלא לבצע את ההוראות שקיבל, יצא מהבית, ועלה על סוסו ובאישון לילה נמלט מהעיר. שליחיו של מפקד הצבא שבאו לברר, מה קרה לחתן המתמהמה, מצאו את החדר ריק. הגנרל הצעיר דהר אלפי קילומטרים במרחבי רוסיה, עד שלאחר ימים ארוכים הגיע לקרלין. שם שאל על הרביון.

משב"ק הרבי ה'בית אהרון' מקרלין, דיווחו לו על אורח מוזר שהגיע, אדם לבוש מדי גנרל רוסי שמתעקש להיכנס, ולהפתעתם הרבי הורה להכניס את האיש, ומיד - אל בנו, שהיה ידוע כקדוש ופרוש שנתון תדיר בעולמות עליונים (רבינו). כאשר נכנס הגנרל לחדר כמעט פרוה נשמתו. היה זה האיש אשר הופיע בחזיונו.

לתדהמתו, האיש שמולו חזר שוב על דבריו: "דע לך, כי יהודי אתה. נחטפת על ידי קלגסים ועליך לשוב לכור מחצבתך". עוד גילה לו, כי שמו עזריאל, ובשם זה יכונה מעתה. הגנרל נשאר בחצר הקודש בקרלין, שם התפרסם כחסיד מובהק שהקים משפחה חסידית, ואת סיפורו שמעולם לא הסתיר, הכירו כל באי חצר הקודש, ובהם יהודים מארץ ישראל שהגיעו לקרלין. (מעובד מ'לב ישראל')

מסופר שבעת שהותו של הרה"ק מרוז'ין ז"ע בקארלין, בעת נישואי בנו הרה"ק מסאדיגורא, עם בת הרה"ק בעל בית אהרון ז"ע הרבנית מרת מרים ע"ה, ישב הרבי מרוז'ין בחדר אחד, ורבינו עבר ליד החלון, ועדיין צעיר היה כבן שבע שנים, נענה הרבי מרוז'ין ואמר לאנשיו: "אתם חייבים לראות אותו, אליהו הנביא הולך איתו צעד אחר צעד".

האדמו"ר הרב צבי הירש הלברשטאם זצ"ל - נולד בשנת ה'תרי" (1850) ברודניק כבן שני לאביו. נקרא ע"ש ה'חכם צבי'. בהיותו כבן שש שנים עבר אל בעל 'יטב לב' (סבא מצד האם) לדראהביטש ואביו העתיק את מקומו לצאנז כדי להיות סמוך לאביו ורבינו במשך 4 שנים למד מסבו (ר' יקותיאל יהודה). בשנת ה'תר"ך (1860) בהיותו כבן עשר אביו התעטר בכתר הרבנות בעיר רודניק ורבינו נשלח ללמוד בעיר אוליינוב בגלילות רודניק אצל ת"ח מופלגים. בהיותו כבן 14 נישא לראשונה וישב כשלוש שנים על שולחן חותנו בבארנוב. לאחר מכן עבר לצאנז ורבינו עלה ונתעלה ולמד מסבו השני (ר' חיים).

עשרה ילדים נולדו לרבינו בזה אחר זה וכולם חיו רק תקופה קצרה ונסתלקו על פניו עד שנולד בנו נפתלי. בשנת ה'תרל"ה (1874) כשנה לפני פטירת סבו ר' חיים מצאנז נסע בהוראתו לסבו השני ר' יקותיאל יהודה מסיגט. שם השתלם בש"ס ופוסקים עד שעטרוהו בכתר ההוראה. בהיותו כבן 28 שנה התמנה כרבה של קרטשנוף, שם כיהן למעלה מעשור שנים. בשנת ה'תרמ"ז (1886) התמנה אביו לרב בגורליץ ורבינו משנת ה'תרס"ו (1905) לאחר פטירת אביו מילא את מקומו באדמורו"ת ברודניק. בין השנים תרע"ד-תרע"ח (1914-1918) כשרעדו עולם ומלואו בפרוץ מלחמת העולם הראשונה עבר לרודניק. בשנת ה'תרע"ה (1915) עבר לקליינוארדיין. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר ב-ט"ו באב ה'תרע"ח (1918). חי כ-68 שנים. ציונו בגארליץ.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' חיים (אב"ד צאנז בעל הדברי חיים). **סבא (מצד האם):** האדמו"ר ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים (בעל 'יטב לב' מסיגט). **אביו:** האדמו"ר ר' ברוך מגארליץ. **אמו:** מרת פסיל. **נשותיו:** מרת הדס (בת ר' ישראל הורוביץ מבארנוב -זיווג ראשון. נישא בהיותו כבן 14), חיה מינדל (בת ר' מאיר משולם שפירא מלנצהוט- זיווג שני). **מרבתי:** סבא, ר' חיים והסבא ר' יקותיאל יהודה. **ילדיו (מזוג ראשון):** ר' נפתלי (רבה של רודניק, חתן ר' ישעיה צבי הלר, רב בפרמפלה). **חתניו (מזיווג ראשון):** ר' אברהם דוד הורביץ (רבה של שטרסבורג וחבר ה בד"צ של העדה החרדית). **ילדיו (מזיווג שני):** מרת פסיל (נישאה לר' משה הלברשטאם בזיווג ראשון), ר' שלום שפירא מפשיטיק (חתן ר' דוד הלברשטאם מקשאנוב), ר' אברהם הי"ד (אב"ד רודניק - נרצח בשואה), ר' צבי הירש (האדמו"ר מרודניק בלוס אנג'לס), ר' יקותיאל יהודה (האדמו"ר מצאנז קלויזנבורג). **מספריו:** **צבי תפארה- שו"ת**, מנהגים, נוסחאות בתפילה ודברי תורתו.

חורף ה'תרע"ח (1917). מחיר הדמים הנורא של מלחמת העולם הראשונה לא פסח על היהודים. רבים מהם אולצו להשתתף במלחמה. לא אחת יהודים מצאו את עצמם בחזית, נלחמים באחיהם ממדינה אחרת. מצבן של הקהילות היהודיות אחרי המלחמה היה בכי רע. רבים איבדו קרובי משפחה, ואחרים נאלצו לגלות למקומות זרים כשהם חסרי כול. העוני והרעב היו נחלת הכול.

רבינו החליט לצאת למסע חיזוק ועידוד. על אף מצבו הבריאותי הרעוע לא נמנע מלצאת לדרך בימי החורף הקשים. עוד כוונה, נסתרת, עמדה מאחורי המסע. רבינו ביקש לערוך ביקור פרידה אצל חסידיו בטרם יסתלק מהעולם. בכמה עיירות אף ציין זאת במפורש. רוב תושבי יריצ'וב היהודים היו חסידים. ארשת פניהם הייתה קודרת. איש-איש וסאת צרותיו. רבים צבאו על הבית שבו התארח, עם פתקאות שנכתבו בדם ליבם, וביקשו ישועה בעבורם ובעבור יקיריהם. הרבי נאנח עמם בכאבם, האזין למצוקותיהם, ניחמם וברכם.

בין הבאים היה יהודי ושמו ר' משה-ליבר אופר, שנמנה עם חסידי טריסק. כאשר הגיש את בקשת הברכה פרץ בבכי מר. "רבי, הושיעני!", קרא בזעקה. "הירגע נא!", השיב הרבי. הלה הסדיר את נשימותיו והחל לספר. הוא התגורר בקראסנובורד, שהייתה בקו החזית. הרוסים תקפו את העיר באש ארטילרית, גרמו לשרפת בתי העיירה וכבשו אותה במתקפת בזק. אנדרלמוסיה השתרה.

"מאז אבדו עקבותיהם של רעייתי ושלושת בניי". הוא עצמו נמלט מפני הצבא הרוסי, שכן גליציה השתייכה לקיסרות האוסטרו-הונגרית ואל אזרחיה התייחסו כאל אזרחי אויב. בחלוף הזמן שב הצבא האוסטרי וכבש את העיר. הוא חזר לעיר עם עוד פליטים יהודים, ומיד פתח בחיפושים אחר משפחתו. "כבר שנה שלימה אני מחפש אחריהם!", בכה, "והעליתי חרס בידי! פניתי לארגוני סיוע בין-לאומיים, ניסיתי את כל הכיוונים האפשריים - ואין בדל של מידע על אודותיהם. אנא רבי, אמור לי, האם אזכה לראות אי-פעם את בני ביתי?". דממה מתוחה שררה בחדר. הצדיק השעין את ראשו על ידיו, אחוז שרעפים ושקוע במחשבותיו. עשר דקות תמימות חלפו. בעיניו של ר' משה-ליבר נדמו הדקות לנצח. לפתע התנער הצדיק, הרים את ראשו והביט בעיניים יוקדות בר' משה-ליבר. "איש צעיר!", קרא בקול, "אין לך סיבה לדאגה! ראיתי את בני משפחתך, את אשתך ואת ארבעת ילדיך - בינתיים נולדה לך בת - והם בריאים ושלמים!".

עיניו נפערו לרווחה, והוא התקשה לעכל את משמעות הדברים. האומנם שמעו אוזניו נכונה?! לדברים מפורשים מאלה לא ייחל בחלומותיו הוורודים ביותר. הוא פנה לצדיק בדמעות תקווה: "רבי, אנא אמור לי מתי אזכה לראות אותם!". **"בעוד שלושה ימים"**, נקב הרבי במועד מפורש. "אשתך וילדיך יבואו לעיר הזאת, ותתאחדו מתוך שמחה, בריאים ושלמים!". שלוש יממות של המתנה נרגשת חלפו על מיועדנו. לא היה לו צל של ספק כי הבטחת הרבי תתממש. ואכן, דבר מדבריו לא נפל ארצה: **בדיוק כעבור שלושה ימים, באו לעיר אשתו וארבעת ילדיה - ובהם תינוקת שנולדה במרוצת הזמן ושאותה לא הכיר כלל.**

בחלוף ההתרגשות הראשונית סיפרו על המאורעות שעברו עליהם בתקופת הנתק. האישה סיפרה כי הם נפלו בשבי הרוסים כשכבשו את העיר, וכשהחריפה המלחמה אסרו עליהם הרוסים לשוב לשטח אוסטריה. "הק לפני שלושה ימים", הוסיפה בהתרגשות, "קיבלנו אישור לחצות את הגבול לאזור שנכבש בידי הצבא האוסטרי, ויכולנו להגיע לכאן!". "לפני שלושה ימים!", חזר אחריה בעלה, נרעש ומשתאה, "הלוא זה היה בדיוק בשעה שבה הייתי בחדרו של הצדיק! עיני הצופיות למרחקים חזו הכול בבהירות!". (מעובד מתוך צבי תפארה)

המקובל הרב ג'ינו ג'אן צ"ל - נולד בטריפולי שבלוב בשנת ה'תרע"ח (1918). קודם לכן נולדו להוריו שני ילדים שנפטרו בקטנותם ל"ע, וכסגולה למי שמתו ילדיו, שיקרא לבנו הנולד, שלא בשם יהודי, אבל לא לקרוא חלילה בשם גוי. לכן קראו לו בשם ג'ינו על שם העיר ג'נבה שבשווייץ, סמל לשלום. בשנת ה'תרצ"ה (1935) בהיותו כבן 18 התחתן ולאחר מכן נשאר לדור בסרת. סבו, ר' יעקב המריץ את רבינו ללמוד שחיטה ולקבל סמיכה מאת בית הדין של טריפולי והוא הוסמך בשנת ה'תש"ב (1942) בהיותו כבן 24 שנים בלבד לשוחט ובודק על ידי דיני העיר טריפולי. בצעירותו סבל רבות מכליותיו והוכרח לגלות אל עיר המרפא בנגזי לדרוש ברופאים ורפואות. בשנת ה'תש"ג (1943), כאשר הרב ג'אן היה בגיל עשרים וחמש, עבר לדור עם אשתו וילדיו לבנגזי שם שכר חדר מאת הגאון הגדול רבי יוסף ג'אן צ"ל (ראב"ד בבנגזי) וממנו למד את תורת הסוד. לפרנסתו עבד מספר שעות בודדות בחנותו. לימים סיפר: "בכל לילה הייתי מעורר את רבי יוסף צ"ל בחצות ולמדנו עד הנץ החמה בתורת הסוד. לאחר תפילת שחרית וטעימה קלה בבית הכנסת, המשכנו ללמוד עד שעה 11 לפני הצהריים. כך למדנו בכל יום תשע ברציפות. בכל ימות השבוע בשנים הללו סיימנו את כל ספר הזוהר עם פירוש מקדש דוד ועוד ספרי סוד". בשנת ה'תש"ח (1948) ביקש לחונן את עפר ארץ ישראל וביקש לעלות לארץ.

בתחילה הגיעו לעיר הנמל טריפולי ומשם הפליגו לאטליה (לומא). האוניה נסעה מגרמניה דרך איטליה, אבל רבינו נסע מאיטליה ישר לארץ הקודש, ולאחר מסע לא קצר הגיעו בר"ה ה'תש"ט (1948) לא"י ומשם פנו לגור ביפו. הוא קיבל דירה קטנה ללא רצפה וללא מיטות, הצטופפו בתנאים לא תנאים. למרות זאת קיבל על עצמו באהבה את היסורים של ארץ הקודש. הגאון הצדיק רבי רפאל טולידנו צ"ל כשנפגש עם רבינו מינה אותו לשוחט מטעם הרבנות הראשית לישראל. למרות שעסק לפרנסתו, הגה כל ימיו בתורה בנגלה, ובעיקר בנסתר על פי מה שקיבל מרבו המובהק. גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. מעט מחידושי הנפלאים, העלה על הכתב בספר 'גינת נוי' על התורה, שיצא לאור מיד לאחר פטירתו. נפטר ב-ט"ז מנחם אב ה'תשס"ח (2008). חי כ-91 שנים. ציונו בבית-העלמין סגולה בפתח-תקווה.

אביו: ר' משה. **אמו:** מרת מיסה (משפ' חכמון). **אשתו:** מרת יפה גמילא (משפ' פדלון). **מרבנותיו:** הגאון המקובל ר' יוסף ג'אן (ראב"ד בבנגזי-לוב). רבינו היה תלמידו המובהק). **ספריו:** **גינת נוי** - על התורה

אהבתו לארץ הקודש לא ידעה גבולות, ומאז ומתמיד חשקה נפשו לגור בארץ הקודש, אלא שבארץ שלטו הבריטים, ולא היה אפשרות לקבל רישיון עליה. לימים, שמע על מדינאי בלוב, שתמורת הון רב מסדר רישיון. **הרב מכר כל אשר לו וקנה רישיון כניסה לארץ הקודש עם אשתו.** כאשר הוא ואשתו הרבנית הצדקנית מרת יפה ע"ה נפרדים מכל בני משפחתם בלוב: הורים, אחים, אחיות, דודים ודודות ועלו לחונן את עפר הארץ בגפם, ללא כל פרוטה לכיסם, ועלו למקום בלתי נודע, והעיקר לגור בארץ הקודש. כך שמענו ממנו.

למרות אהבתו לארץ הקודש, כל ימיו היה מתגעגע לשנים בהם יגע בתורה ברוב שעות היום במחיצת מורו ורבו הגאון הגדול רבי יוסף ג'אן זיע"א, ואמר לנו פעמים רבות: "אני מתגעגע בכל רגע לשנים הללו". התורה מתוקה מדבש. גם לעת זקנתו כאשר היינו לומדים יחד, היה אומר: **"הרגעים היחידים בחיי שיש לי מהם עונג, הם לימוד התורה המתוקה מדבש"**.

בדרכו לארץ הקודש מלוב, נסעה האוניה דרך איטליה. כאשר חנתה האוניה באיטליה כמה ימים, נכנס להתפלל בקהילה היהודית ברומא. **כאשר שוחח עמו הרב של רומא, וראה שהינו מלא וגדוש בתורה ויראת ה', התחנן לפניו, ואמר לו, שאם ישאר לגור שם- יתן לו משרה חשובה מאוד ופרנסה בשפע.** אבל רבינו לרוב אהבתו לארץ הקודש לא הסכים לזה. פעמים רבות אמר לנו, שלמרות כל היסורים שהיו מנת חלקו בארץ ישראל, אינו מתחרט על זה שזכה לחונן את עפר הארץ.

למרות שהיה מקובל גדול, הסתיר זאת. וסיפר לנו שכשלמד לפני רבו הגאון המקובל ר' יוסף ג'אן ביקש ממנו מאן דהו להתפלל על צרה גדולה, **ופעל עבורו ישועה על ידי השמות הקדושים, והוא אברך צעיר בן עשרים וכמה שנים.** כשסיפר זאת לרבו, הקפיד עליו מאוד, ואמר לו **שאושר עליו להשתמש בשמות הללו, וכן אושר עליו לכתוב סוד, כי הוא תורה שבקבלה בלבד.** ולכן בספרו "גינת נוי" נזהר שלא לכתוב דברי קבלה.

יש לציין שהיה בעל זכרון פונומלי ממש, מה שלמד לא שכח. גם לעת זקנתו שכבר כהו עיניו היו דברי הזוהר והקבלה שמורים על ליבו. **פעם** סיפר איך חיבר את ספרו גינת נוי: "פתחתי חומש, שקעתי בהרהורים, והתבוננתי בפסוק זמן רב. ואז התגלה לי ביאורו ומיד הייתי כותבו. לא עיינתי בשום ספר כשכתבתי את הספר, כולו היה מהזיכרון בלבד". אני המוציא לאור של הספר וציניתי מראה מקומות ובכל פעם נדהמתי מחדש איך ציטט מדרשים וחז"ל בע"פ בספר. עמלתי קשה מאוד לציין מראה מקומות לספר הקדוש הזה שנכתב כולו בע"פ.

כשהייתי ילד ישנתי עימו יחד בהזמנות אחת. **והבחנתי איך היה מתלבש בצניעות מופלגת תחת השמיכה, שקורות ביתו לא ראו כלל את גופו, אפילו באותם המקומות שבני אדם אינם מקפידים עליהם.**

כשבתו הצדקנית מרת גאולה ע"ה נפטרה על פניו באמצע הלילה, לא רצו לספר לו. הוא לא ידע כלל שמצבה קשה כל כך. בבוקר, כשבאו לומר לו את הבשורה הרעה, לא ידעו איך לומר לו זאת. אלא שלהפתעתם מיד כשנכנסו לביתו, אמר להם הרב: **"אני יודע הכל. באמצע הלילה גאולה נפטרה!"** ויהיה פלא בני המשפחה ביררו שאף אחד לא גילה, אבל הוא ידע...

פעם אחת ביקרו אותו שתי בנותיו. לאחר ששהו אצלו זמן מה, ביקשו לנסוע לביתם. אלא שהרב ביקש שישארו עוד, אלא שהם מיהרו מאוד והתנצלו שאינן יכולות, כי הם ממהרות. הרב לא ענה. לאחר כמה דקות נסיעה הרכב נתקע. הם התקשרו אליו ובקשו סליחה שנסעו, הרב אמר להם שסולח מכל ליבו, והכל יהיה בסדר. **לאחר מכן ניסו לראות מה ניתן לעשות, והנה הרכב נוסע כרגיל, והיה לפלא!** תודתינו נתונה לנכד הרב הי"ו על התמונות ועל הסיפורים. ניתן ליצור קשר 052-7611435

הגאון הרב מנחם מנדל לזר זצ"ל- נולד בשנת תקמ"ח (1788) בעיר טארני. בצעירותו כבר עלה וגדל בתורה הקדושה וניכר בחריפותו ובקיאותו העצומה. בנוסף התפרסם בגודל צדקתו. עבד את קונו בהתלהבות אש קודש. מידת השמחה מילאה את רבינו. כל מי שהיה מתקרב לצדיק היה מתמלא שמחה. רבינו היה איש אלוקים, גאון מובהק, בקי בחדרי התורה בנגלה ובנסתר. חכם עצום, בוציא קדישא, חסידא ופרישא.

רבו המובהק, האדמו"ר מנחם מנדל טארים מרימנוב העריץ את רבינו ואף התבטא עליו: "הרב הגאון החריף ובקי החסיד המפורסם בוציא קדישא חסידא ופרישא... גודל עילות תהילות קדוש ישראל, שהיה רב גדול ליהודים נודע ביהודה לשם ותהילה". רבינו הפליא בתפילות. קולו היה בוקע למרחקים. בהתחלה שימש כאב"ד בק"ק סטריזוב. מגדולי רבני מדינתו ופוסק מובהק. כתב תשובות ארוכות בענייני עגונה. בשנת ה'תקפ"א (1821) חזר לטארני. נפטר ב-ט"ז אב ה'תקצ"א (1831) במגפה. חי כ-43 שנים בלבד. ציונו בטארני.

אביו: הגאון ר' משה אברהם דוד. **מרבותיו:** האדמו"ר ר' יצחק יעקב הורביץ (ה'חזזה מלובלין), האדמו"ר ר' מנחם מנדל טארים מרימנוב (רבינו היה תלמידו המובהק),

האדמו"ר ר' ישראל הופשטיין (המגיד מקוזניץ). **בניו:** הגביר ר' בנימין זאב וואלף, ר' משה ור' יעקב אברהם. **חתיני:** ר' מאיר פייגנבוים ור' מאיר רייך. **מספריו:** **ישובע שמחות**- על התורה, על הש"ס וש"ת. רבינו השאיר אחריו הרבה כתבי קודש.

פעם אחת באמצע תפילת מוסף של יום כיפור האדמו"ר ר' מנחם מנדל טארים מרימנוב זיע"א סגר לרבינו את הסידור שהתפלל על פי נוסח רבינו האריז"ל. המתפללים נבהלו מאוד ממעשה האדמו"ר ולא הבינו מדוע עשה כן. אחרי התפילה האדמו"ר הסביר מדוע עשה כן, כך הסביר: "סגרת את הסידור בגלל שהוא רצה לכוון את כוונת כהן הגדול כשהיה נכנס לקודש הקודשים ביום הכיפורים. פחדתי שלא יזיק לו, כי הוא צעיר לימים, מטעם זה בבלתי אותו והעדפתי לסגור לו את הסידור". בעת ההיא רבינו היה פחות מבן שלושים וכבר ידע את הכוונות שכיוון הכהן הגדול כשנכנס לקודש הקודשים.

כאשר חסידי רימנוב נסעו לאדמו"ר ר' יצחק יעקב הורביץ (ה'חזזה מלובלין' זיע"א, נקרא בכינוי זה מכיוון שיכל לחזות ולראות למרחקים) להיות במחיצתו ביום כיפור. ה'חזזה' שאל אותם: "אצל הרבי ר' מנחם מנדל טארים מרימנוב, מי התפלל את תפילות מוסף של ראש-השנה?". החסידים ענו לו: "מנדל הגדול" (זה היה כינויו של רבינו).

ה'חזזה' שאל אותם: "האם בשני הימים?" - "כן". האדמו"ר אמר בלשון קודשו: "שמעתי רק יום אחד". כשחזרו לביתם, הלכו וסיפרו זאת לרבינו. הוא חשב מעט ולאחר מכן התפעל מאוד ואמר: "הצדק איתו, ה'חזזה' הקדוש' התכוון על זה, כיוון שביום הראשון חשבת לא להתייגע כל כך, כדי שיישאר לי כוח מחר לתפילה, מטעם זה לא שמע את תפילתי ביום הראשון".

רבינו נזהר כל ימיו לא להעיר אף אדם, בעת שהוא ישן מטעמים הכמוסים איתו. פעם אחת נסע ללובלין אל ה'חזזה' הקדוש' כדי להיות במחיצתו ביום הכיפורים. הוא הגיע בעוד היום גדול והלך לאכסניה לנוח מעט. בחור אחד ניגש אליו וביקש שיקח אותו איתו כשילך אל ה'חזזה' הקדוש'.

רבינו הבטיח לו שימלא את רצונו. ביני לביני נרדם הבחור והאריך בשנתו. בינתיים כל האנשים כבר הלכו לבית מדרשו של ה'חזזה' מלובלין. הגיע זמן תפילת 'כל נדרי', אבל רבינו לא העיר את הבחור. ליבו של רבינו נשבר בקרבו, מכיוון שהבטיח לבחור שייקח אותו, בנוסף גם ראה שאי אפשר להשאיר את הבחור הישן לבדו. רבינו נאלץ להתפלל לבד ביום הקדוש. הוא פתח את המחזור והתפלל את כל תפילת ליל יום הקדוש בשברון לב נורא.

בבוקר רבינו הלך אל בית-המדרש של ה'חזזה' הקדוש זיע"א. רבינו התבייש להיראות לפניו, לכן התחכם לכסות בטלית ראשו ופניו והתפלל בפניה ליד התנור במקום מוצנע. ה'חזזה' מלובלין' נהג לבחור מי יעלה לשמש כשליח ציבור (בעיניו הקדושות יכל לראות מי ראוי עכשיו להתפלל כחזן, כך שבתפילתו כחזן יעלה את תפילות הציבור). לפני אמירת 'נשמת כל חי' ה'חזזה' מלובלין' התהלך בבית-המדרש מפניה לפניה ונראה היה כי הוא מחפש מישהו. הוא הלך עד שמצא את רבינו מעוטף ומכוסה בטליתו. מבלי להסתכל בפניו טפח לו בידו על כתפו ורמז לו שיעבור לפני התיבה ורבינו כך עשה. כאשר פנה היום הכל התקרב אל ה'חזזה' הקדוש וביקשו שיברך אותם שיתקבלו התפילות ברצון. ה'חזזה' מלובלין' גילה לחסידיו ולרבינו שצפויה גזירה קשה. הפחד היה שתבוא פורענות חלילה על ישראל והחשש היה - שלא היה מי שיכול לבטל אותה זולת רבינו שהתפלל בשיברון לב גדול, ואכן רבינו בתפילתו כחזן הצליח לבטל את אותה הגזירה.

פעם אחת כשרבינו התפלל תפילת ימים נוראים בביהמ"ד של רבו המובהק, האדמו"ר הרבי מנחם מנדל טארים מרימנוב הוא אחז סורגי הברזל אשר היו לפני העמוד. כאשר התחיל לומר 'המלך' - צעק בכל כוחותיו ומרוב התלהבות אחז בכח בסורגי הברזל והם התעקמו. כך הם נשאר מעוקמים כל הימים לזכר אותו מעשה.

הרה"ג החסיד רבי חיים צבי קופרמאן ז"ל אשר בימי זעם המלחמה היה אחד מעסקני 'חברה קדישא' של העיר טארנא סיפר כי מצא שכתוב בפנקס החברה שבשנת ה'תקצ"א השתוללה מגיפה רח"ל בעיר אשר הפילה חללים רבים. מיום ליום גברה המגיפה עד אשר רבינו שהיה צעיר לימים (בן 43 שנים בלבד) מסר את עצמו למיתה ואמר: "אני מוכן ללכת כפרת על עם ישראל". מיד לאחר מכן רבינו חלה ונפטר במגיפה. מיד לאחר מכן המגיפה נעצרה.

(הסיפורים מעובדים מתוך הספר של רבינו 'תולדות השובע שמחות')

הרב אברהם מרדכי הורביץ מפינטשוב זצ"ל - נולד בשנת ה'תקכ"ו (1765). יחוסו מקדושי עליון, דור אחרי דור עד דוד המלך ע"ה. בצעירותו רבינו התייתם מאביו, וגדל בבית אחיו הרה"ק רבי יוסף מז'מיגראד. צדיק, תמים, קדוש וחסידי. מלא בתורה בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. שימש שלוש מאות צדיקים בעלי רוח הקודש. על שולחנו היה מסובים כ"ד משמרות של לומדים שהיו תמיד עוסקים בתורה, י"ב משמרות ביום וי"ב משמרות בלילה. לא רצה לנהוג באדמו"רות אבל צדיקי הדור היו עולים אליו לבקר אותו כאשר שמעו את שמעו הגדול. רבינו היה רגיל לטייל עם בנו, ר' יוסף דוד. כאשר הגיע למקום מסויים אמר לבנו: "אם הייתי בונה כאן בית, היה נחשב כאילו בניתי בארץ ישראל". בנו לא הבין את כוונתו. כאשר רבינו נסתלק, הוטמן באותו מקום. נפטר ב-י"ז מנחם אב ה'תקפ"ד (1824). חי כ-59 שנים. ציונו בבית החיים העתיק בפינטשוב.

סבא (מצד האב): ר' משה מבענדין. **אביו:** ר' בנימין זאב יעקב (אבד"ק זארנאווא וולבראם). **מרביתיו:** ר' יחיאל מיכל רבינוביץ (המגיד ממזלוטשוב. רבינו היה תלמידו המובהק), ר' אלימלך וייסבלום (נעם אלימלך מליז'נסק), ר' יעקב יצחק הורביץ (ה'חוזזה מלובלין), ר' יצחק לוי מברדיטשוב, ר' משולם זושא מאניפולי, ר' שלמה הלוי סג"ל מקרלין, ר' זאב וואלף מזיטאמיר, ר' משה חיים אפרים מסדילקוב ועוד. **חברותא:** ר' אברהם יהושע השיל מאפטא ('האוהב ישראל' מאפטא). **ילדיו:** ר' יוסף דוד, מרת גיטל (נישאה לאדמו"ר ר' יצחק אייזיק יהודה יחיאל ספרין מקאמרנא בעל 'היכל הברכה'), מרת ליבא.

הרה"ק רבי חיים שמואל בן ר' אליעזר הורביץ מחנטשין זיע"א (נכד 'החוזזה מלובלין' וגם נכד 'המאור ושמש') סיפר כי לאחר פטירת זקינו 'המאור ושמש' נמצא כתוב בחומש שלו בכתב יד קודשו שזכה להשיג לח"י מדריגות. הוא מנה שם את אחת המדריגות, כי פעם אחת כשהיה בפינטשוב עם הרבי מלובלין ביחד עם י"ב צדיקים שלבשו בגדי לבן בשבת קודש, והתפללו שם בביהכ"נ הישן, זכה לראות כי בכל פעם שהבעל תפילה הזכיר את שם השי"ת - יצא מפיו לפיד אש.

הוא הגיע למדריגה שבה הכיר שהשליח ציבור כיוון אז את אותה כוונה שכיוון הכהן גדול ביום הכיפורים בעשיית העבודה. בכתב יד נזכר שמו של הש"ץ, אבל כאשר הרה"ק ר' חיים שמואל הורביץ מחנטשין שאל את זקינו הצדיק הרה"ק רבי יוסף 'היהודי הטוב' מניישטאט (בן 'המאור ושמש'), מי היה הש"ץ, גילה לו ששמע מאביו 'המאור ושמש' שזה היה רבינו מפינטשוב, אלא שלא רצה לגלות את שמו בחייו.

רבינו היה ידיד של הצדיק ר' יעקב יצחק רבינוביץ (הידוע בכינויו 'היהודי הקדוש מפשיסחא') ורצה לנסוע לבקרו בעת חוליו. כאשר הלך למקווה לפני התפילה, רץ לפניו כלב ונבח. רבינו מיד קרע את בגדיו ואמר למשמשו, **שהכלב אמר לו ש'היהודי הקדוש' הסתלק.** לאחר מכן נסע לפשיסחא והסמיך את בנו הרה"ק ר' ירחמיאל זיע"א לרבי ומנהיג, ובכך שיתגלה בעולם. באותה השעה התפרסמה גדולתו. (אור יקרות להגרש"ח פרוש ח"ג)

כאשר ביקר פעם רעו האור לשמיים אצל רבינו בסעודת ר"ח, מוכר היין הביא לשולחן יין לכבוד האורח. כאשר רבינו לקח את הכוס שמזוג לו, שאל את המוכר: "מהיכן לקחת את היין?", המוכר לפתע נזכר שלקח בטעות יין ממקום שעמדו שם סתם יינם. שר בית הזוהר, 'העטרת צבי' מזידיטשוב העיד על רבינו: **"הנני אומר בתורת עדות, והשמיים והארץ גם כן יעידו בי, שהיה בכוחו להחיות מתים"**.

זקן אחד, בנו של הגרויסער לייב מפינטשוב סיפר, שפעם אחת רבינו עמד בתפילה ופתאום רץ אל החלון. אחרי התפילה שאלו את רבינו על זה ואמר שבאותו הרגע הגרויסער לייב נסע בעגלה לקראקא ונפל מהעגלה והלך להצילו. כשהגרויסער לייב חזר מדרונו, סיפר כי בזמן שנפל, ראה שרבינו החזיק בו והניח אותו בחזרה בעגלה.

החסידי המופלג ר' אלכסנדר אלחנן מפינטשוב ז"ל סיפר, ששמע מפי דודינו הגה"ק מקאמרנא, שפעם אחת רצה לפעול משהו בשביל כלל ישראל ועשה עליית נשמה וראה שם היכל עם אור גדול. נכנס בו וראה שם את 'היהודי הקדוש' מפשיסחא זצ"ל. רבינו ביקש ממנו אודות הדבר וענה לו כי גזירה היא מהקב"ה. שאל: "היכן הוא היכלו של מורי וחמי ר' אברהם מרדכי מפינטשוב?", הרה"ק הראה לו למעלה בעולמות. כששמע זאת הגה"ק מקאמרנא פחד ללכת עוד למעלה. (ספר פענח רזא)

כאשר רבינו גר בלובלין הוא היה בידידות עם 'היהודי הקדוש' מפשיסחא זיע"א, שהעריצו ביותר. **'היהודי הקדוש' העיד עליו, שבשעה שהוא מעשן את מקטרתו, הוא מכונן את כוונות הקטורת בבית-המקדש.** כמו כן היה שולח את אחד מגדולי תלמידיו, שיהיה נוכח בשעת ההקפות שרבינו ערך בשמחת תורה, וביקשו להודיע לו את הכוונות שמכונן בעת עשיית ההקפות.

פעם אחת אישה אחת שמה בבית התבשיל אווזה שחוטה, רבינו עבר דרך בית התבשיל ושאל את הרבנית: "מאין האווזה הזאת?". הרבנית אמרה: "אישה אחת הניחה". רבינו ציווה לקרוא לאישה כי אמר שהאווזה נתנה קולה שלא נשחטה. האישה אמרה כי ר' משה שו"ב שחטה. רבינו קרא לשוחט ושאלו ואמר שלא מכיר האישה הזאת. אחר כך גער בה והתוודה, שעשתה נבלה.

כשהיה שומע קריאת עורב היה מצווה לגרשו. פעם אחת עורב בא ורצה המשמש לגרשו. רבינו לא הניח לו ואמר: "העורב הביא לי היום בשורה טובה, שקרובי ר' משה מחמלניק יבוא וישבות אצלי בשבת קודש", וכך היה.

פעם אחת ירד גשם חזק. רבינו שלח את בנו ר' יוסף דוד, שהיה אז בן שש שנים, שיאמר בשמו שיפסיק הגשם, וכך היה שהגשם הפסיק.

הגאון הרב שמשון ורטהיימר זצ"ל - נולד בוורמס ב-י"ג שבט ה'תי"ח (1658). בצעירותו למד בישיבה בוורמס וכן בישיבה בפרנקפורט. בשנת ה'תמ"ה (1685) הגיע לווינה ושימש כגזבר של קיסר אוסטריה לאופולד הראשון ונחשב ליהודי העשיר ביותר באוסטריה בתקופתו. הוא ניצל את מעמדו לשתדלנות עבור יהודי וינה בפרט ואוסטריה בכלל. מכספו נדב לקהילות יהודיות במצוקה, לפדיון שבויים ולצדקה. קהילות רבות הכתירו אותו כאב"ד, חלקן לשם כבוד, וחלקן מינו אותו בפועל ושלחו אליו כתב רבנות, אך הוא לא כיהן בהן כרב. בהן: ניקלשבורג, אייזנשטט, וורמס, פראג, קראקא, וקהילות אחדות בליטא. הוכתר גם כרב המדינה של מורביה והונגריה ושימש כמנהיגה הרוחני של קהילת יהודי וינה.

בנסיעותיו למען הקיסר, לקח עמו במרכבתו את כרכי התלמוד הבבלי וספרי פוסקים, ובדרכים היה לומד וכותב את תשובותיו בהלכה. בהמשך שימש גם כגזבר של הקיסרים יוזף הראשון, קרל השישי וכן שימש כנציג דיפלומטי שלהם. מנע את גירוש יהודי רוטנבורג על ידי תשלום כופר גדול לקופת המדינה. שאלות רבות בהלכה הגיעו אליו ובפני ביה"ד הרבני בראשותו, שבו שימשו הדיינים הגאונים: ר' יעקב אליעזר בראונשווייג, ר' שמעון בן יהודה לייב יאליש מקרקוב ור' אלכסנדר בן מנחם הלוי מפרוסניץ. רבי יאיר חיים בכרך (בעל 'חוות יאיר') כתב עליו: "**מימות רב אשי לא נמצא דוגמתו, תורה וגדולה במקום אחד**". נפטר ב-י"ז אב ה'תפ"ד (1724). ציונו בבית העלמין העתיק של וינה. חי כ-66 שנים.

אביו: ר' יוסף ורטהיים אופנהיימר. **אישתו:** מרת מירל שיף ורומיקה פרומט ברילין (בת ר' יצחק ומרת שרלה. ר' יצחק שימש כאב"ד בהמלבורג ובמנהיים והסבא של שרלה היה ר' שמשון וולף אופנהיים, מנכבדי קהילת וורמס). **מרבתינו:** ר' אהרן תאומים. **ילדיו:** ר' שמעון וולף (התפרסם אף הוא כשתדלן ומקורב למלכות), ר' ליב, מרת טלצא, מרת פרדקן ליבמאן, מרת אוה, מרת חנה, מרת שרה. **חתניו:** ר' יששכר בער, ר' יוסף אופנהיים אב"ד האלישוי (נישא למרת טלצא), ר' משה (אב"ד במברג, רב וראש ישיבה ב'קלויז' הפרנקפורטאי, ורבה של רוזנות הסן-דרמשטט).

שמו של רבינו, בחיר תלמידי הישיבה בווינה, נודע למרחקים. אף שבא מבית עני, עשירים רבים חשקו בו לחתן. מנעוריו התבלט כתלמיד חכם בעל שיעור קומה ומידות נאצלות. בסופו של דבר זכה בו ר' שמשון עבור נכדתו שהיה מנכבדי המלבורג, אחרי שפנה אל רבו וביקש לשדך את תלמידו האהוב לנכדתו. "אתן ככל שוירה הרב", התחייב; "עשיר אני ובעל יכולת". הברכה ניתנה, והשידוך יצא אל הפועל. הבשורה על שידוכי החתן העילוי הייתה לשיחת היום באזור. זו הגיעה גם לאוזניו של ראש הקהל בווינה, וזה חש צביטת אכזבה. אף הוא השתוקק לקחת את ר' שמשון לחתן, אך החמיץ את המועד.

ההכנות לחתונה החלו, ואז אירע אסון כבד. שריפה גדולה פרצה בעיר. הלהבות התפשטו במהירות מבית לבית. כשהושגה שליטה על האש התבררו ממדי האסון: הדליקה גבתה קורבנות רבים, ורכוש רב עלה בלהבות. גם בית ראש הקהל הפך לאפר. בין האוידים נמצאו גופותיהם של החותן והחותנת העתידיים. ר' שמשון היה מוכה הלם וצער. ככל שניסה לברר את שלומה של כלתו, לא הצליח להשיג מידע. היא נעלמה. היא לא נמצאה בין הנספים או הפצועים. ההערכה הייתה, שאף היא קיפחה את חייה.

הוא החליט - הוא לא ינוח ולא ישקוט, עד שימצא את כלתו, וכל עוד לא יידע בבירור מה עלה בגורלה, לא יקבל שום הצעת שידוכים. הימים חלפו. אט-אט החל הספק לכרסם בליבו. באותה עת החל ראש הקהל של וינה ללחוץ עליו לשאת את בתו. "היא ברוכת מעלות", ניסה לשכנעו, "וגם אני התברכתי בעושר רב ואוכל לפרנס אותך ברוחב יד. ובאשר לכלתך האבודה - אם יתרחש הנס והיא תופיע פתאום, אפצה אותה בסכום גדול, כדי לפייסה".

אלא שר' שמשון עמד בסירובו. ראש הקהל לא ויתר. הוא פנה אל רבו, וביקשו להורות לתלמידו להינשא ולהקים משפחה. אחרי השיחה עם רבו לא יכול היה למאן עוד. "אני מסכים", אמר לרב בלב חצוי, "ואולם אני מבקש להציב תנאי לפני המחנות: החתונה תתקיים בעוד חצי שנה. עד אז המחנות מתחייב לערוך בכל שבוע סעודה בעבור עניים נודדים. עליו לפרסם על דבר הסעודות האלה באיזור. אני עצמי אשרת את האורחים ואגיש להם את מנתם". המחנות הביע מיד את הסכמתו למהלך, והצדדים הכריזו על השידוך. החותן החל לממש את התחייבותו. הוא ערך סעודות כיד המלך, והשמועה עליהן עשתה לה כנפיים. עניים רבים נהרו לווינה כדי לסעוד את נפשם בארוחה טובה.

פעם אחת הבחין אחד הסועדים באישה צעירה היושבת בפנינת האולם וממרת בבכי. לאחר שהפציר בשאלתו להבין, מדוע היא בוכה השיבה: "כיצד לא אבכה בשעה שלוקחים ממני את חתני!". דברי האישה התגלגלו מפה לאוזן, עד שהגיעו לר' שמשון. הוא ביקש לראות את האישה הבוכייה וזיהה שזו כלתו הנעלמת. מיד ניגש אל המחנות והודיעו: "צר לי, עלינו לבטל את השידוך. מצאתי את כלתי הראשונה". המחנות נדהם מההפתחות הפתאומית, ומגדלות נפשו המוכן לוותר על חיי שפע נטולי דאגה ולשאת כלה יתומה וענייה.

בהתייעצות עם רעייתו החליטו לשאת בהוצאות חתונתם של ר' שמשון וכלתו הראשונה. הסיפור המרגש התפרסם במהירות בעיר. הכול שחו באישיותו האצילית של ר' שמשון, שוויתר על חיי עושר ורווחה כדי לשמור על נאמנותו לכלתו הראשונה. אפילו לחצר קיסר אוסטריה לאופולד הראשון הגיעו הדברים, והוא ביקש לתהות על קנקנו של האיש. "מניין באה מידת הנאמנות הזאת?", ביקש לדעת. רבינו השיב בפשטות: "אם אדם חדל להיות נאמן, הוא חדל להיות אדם!". התשובה כבשה את לב הקיסר, והוא אמר: "אני זקוק לאדם נאמן כמוך", ומינה אותו לגזבר המלכות. מעתה נדדמו על שולחנו תורה וגדולה כאחד. הוא שימש כראש הרבנים באוסטריה, מורביה ובוהמיה, והעושר והחוכמה לא פסקו גם מבניו אחריו. דורות של תלמידי חכמים יצאו ממנו, ובהם גדולי ישראל מפורסמים, ואף משפ' היילפרין המיוחסת מוצאה ממנו. (ע"פ 'עלי זיכרון', מעדות ר' ישכר-שלמה טייכטל הי"ד, מבוססת על ארכיון הקהילה היהודית בווינה)

האדמו"ר הרב שלמה חנוך הכהן רבינוביץ הי"ד מראדומסק- נולד בשנת ה'תרמ"ב (1882) בראדומסק שבפולין. עוד בצעירותו ניכר כי הוא בעל כישרונות גדולים. אחדים מחידושו בהלכה שחידש מימי נעוריו הודפסו בספרי שו"ת שונים. שקד על התורה הקדושה יומם ולילה. לאחר בר-המצווה הלך ללמוד בישיבת אמסטוב, שם הצטיין כעילוי. לאחר נישואיו היה סמוך על שולחן חותנו והמשיך להתעלות במעלות התורה הקדושה. שמו יצא לשם ולתפארת. חותנו נפטר צעיר ורבינו נאלץ לעסוק במסחר כשהוא מנהל בהצלחה גדולה את החנות של חותנתו האלמנה.

ב-כ' חשוון ה'תרע"א (1910) נפטר אביו. רבינו בגיל 29 שנים בלבד התמנה לאדמו"ר הרביעי לחסידות ראדומסק. הוא יסד רשת ישיבות בשם 'כתר תורה' שמנתה 36 ישיבות ברחבי פולין וגליציה ומנו כ-3,000 תלמידים. רבינו יחד עם חותנו, הגאון ר' משה דוד רבינוביץ, ניהלו את הרשת. תוך כדי הנהגתו הרוחנית המשיך לעסוק במסחר וזכה לעושר רב. את רוב כספו הקדיש להחזקת הישיבות ולתמיכה בעניים. זכה לחסידים רבים ושמעו יצא גם בגליציה. עבודת הקודש של רבינו היתה במסירות נפש ובכוחות עילאיים. מעולם לא ישב על כיסא בביהמ"ד. למרות חולשתו הגדולה עמד במשך כל זמן התפילה.

היו לרבינו מספר בתים בברלין ובתי מסחר לאריגים בלודז', בסוסנובצה ובבנדין. מעולם לא לקח 'פדיונות' אלא הוציא ופיזר הון רב מכיסו לנזקקים ולאנשים שהתרחקו מדרך ה' ומשך את ליבם חזרה לכור מחצבתם בידיעה שלרוב העניות מעבירה את האדם על דעתו. הסתיר את מעשיו. רבים פנו אליו ונושעו. פעל ישועות בקרב הארץ. נודע בתפילותיו עבור כל אדם. בשנת ה'תרע"ד (1914) שהה לצורכי רפואה בהמבורג שבגרמניה ומאחר ראדומסק היתה תחת שלטון רוסי עבר לסוסנובץ.

בפרוץ מלחמת העולם השנייה עבר ללודז'. למרות שהייתה לו אפשרות לעזוב את פולין, הוא סירב להפצרות חסידיו לברוח ואמר: **"רצוני להיות עם כל היהודים"**. בחנוכה ה'ת"ש (1939) הגיע לגטו וורשה, שם התאכסן בבית אחד מחסידיו. למרות חולשתו מהסוכרת ומהתלאות, המשיך בלימודו ודחה הצעות נוספות לברוח. למרות שכל רכושו נלקח, המשיך לתמוך בצרכים ואירח נזקקים על שולחנו. המשיך במנהגו לבקר אדמו"רים אחרים למרות הסכנות הכרוכות בכך. בשבת י"ח אב ה'תש"ב, פלוגת נאצים פרצה לביתו ורצחו ביניהם את רבינו ואת כל משפחתו הי"ד. נרצח ב-י"ח אב ה'תש"ב (1942). חי כ-60 שנים. ציונו בבית העלמין גשנא בוורשה באוהלו של האדמו"ר מנובומוינסק.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' אברהם יששכר בער (האדמו"ר השני לחסידות ראדומסק). **אביו:** האדמו"ר ר' יחזקאל (האדמו"ר השלישי לחסידות ראדומסק. מח"ס 'כנסת יחזקאל'. נפטר מסוכרת). **אשתו:** בת דודו (הרה"ק ר' משה אלימלך הכהן). **בתו:** מרת רייזל הי"ד (נישאה לר' דוד משה הכהן רבינוביץ הי"ד מקרימלוב. שימש בראש רשת הישיבות). **מרבתינו:** אביו, האדמו"ר ר' יחזקאל, הגאון ר' אפרים צבי איינהורן (אב"ד אמסטוב). **מתלמידינו:** הגאונים ר' דוד קושיצקי, ר' הירש לייב קושיצקי, ר' יחזקאל גרובנר. **מספרינו:** ישבחי כהן- על התורה והש"ס • **ברכת שלמה-** על התורה ועניינים בש"ס.

מפאת חולשתו ומחלתו רבינו נאלץ לשהות פעמים רבות בברלין בגרמניה. באחת הפעמים בה שהה שם, חסידו המובהק ר' הירש לייב קושיצקי ז"ל הסתלק לבית-עולמו. חסיד זה גר בברלין אחר נישואיו, פעם אחת כאשר הרופא הוציא שן מפיו, דם רב נזל ממנו רח"ל ולא יכלו לעצור את הדם עד שלבסוף הוא נפטר רח"ל. רבינו היה אז בברלין והלך לנחם את האבלים. רבינו נכנס אל האלמנה ואמר לה: "ה' יתברך הוא אבי יתומים, אבל אני אטפל בהם". האלמנה בכתה ואמרה: "יש לי בת, ורייזל שמה אשר לפתע קיבלה שיתוק ואף לדבר היא לא יכולה כלל, יתפלל נא רבינו עבורה כי תבריא במהרה".

לאחר מספר ימים כאשר רבינו היה בבית החולים הוא התעניין במצב החולה. מקורביו סיפרו לו שאין שינוי. רבינו שאל: "מה דעתם של הרופאים המטפלים בה?". הם השיבו כי הרופאים אמרו נושא לחייה והוסיפו כי "אפילו אם יקרה נס- היא לא תהיה כבר במצב נורמלי". רבינו אמר: "אל דאגה, היא תבריא. יתר על כן, היא תהיה אם בריאה לילדים כאחד האדם". משהורע מצבה, ר' יחזקאל קושיצקי (בן ר' הירש לייב) נכנס לחדרו ואמר לרבינו, שקיבל שיחת טלפון מבית-הרפואה והרופאים לא נותנים כל תקווה ועל הרבי לעזור, כפי שאמר.

הרבי אמר: "אין ברירה. צריך לקרוא לסופר סת"ם שיכתוב קמיע. את הקמיע יקשרו בחוט ואותו יתלו ברגל החולה. ברם, שני תנאים קודם למעשה חייבים להיות: האחד, אסור לה להוריד את הקמיע מהרגל בשום פנים ואופן. השני, שלא יודע דבר לאיש מעניין זה, שכן בזה אני נותן לחולה מהחיים שלי. אם יספרו לאיש זה כמו שמשחקים בחיים שלי". הקמיע נכתב ונקשר לרגל החולה. לאחר מספר ימים למרבה הפלא החולה הבריאה לגמרי. כאשר גדלה, רבינו השתדל בעצמו לשדך אותה. היא נישאה לר' אברהם יעקב רבינוביץ מקשאנוב, עילוי עצום ות"ח מופלג, בנו של ר' לייזר ממשפחת רבינו זצ"ל (ר' לייזר רבינוביץ היה מנכדי בעל ה'חסד לאברהם' זיע"א). בשעת השידוך רבינו התבטא בפניו ואמר: "הרופאים חשבו לבטל שידוך זה. אבל רופא כל בשר הוא יושב ומזווג זיווגים". כפי שאמר רבינו נולדו להם ילדים בריאים ושלמים.

האדמו"ר הרב שמעון שלום קאליש מאמשינוב זצ"ל- נולד באמשינוב ב-י"א תמוז ה'תרמ"ג (1883). משחר ילדותו היו ניכרים בו גינוני מלכות, והתנהגותו האצילית, קדושתו ופרישותו הפליאו את רואיו ומכיריו וכל רגעיו היו קדושים לתורה ולתפילה. בית אביו המה מרוב מבקרים, הסתובב רבינו שהיה באותה תקופה ילד צעיר, טיפות נוחם טיפטף לאותם היהודים מרי הנפש ושבורי לב שבאו להיושע בישועה ורחמים וכן דאגתו הראשונה הייתה להאכיל ולהשקות ולדאוג למקום שינה לבאים. בשנת ה'תרע"ח (1917), לאחר פטירת אביו, חלק מחסידי אביו קיבלוהו כאדמו"ר. בגלל מצבו הבריאותי בחר את מקום הקיט אוטבוצק הסמוכה לווארשא, שם הקים בית מדרש והמוני חסידים נהרו לאוטבוצק, להסתופף בצל קדשו בשבתות ובמועדים.

דברי תורתו נאמרו בהתלהבות הנפש, ומכל דיבור ודיבור נבעו אהבת השם ואהבת ישראל. מסירות נפשו למען הזולת הייתה עצומה. תשובותיו הקולעות הצטיינו בבהירות ובפקחות וחריפות. בשנת ה'תרצ"ג (1933) ביקר בארץ ושהה בה למעלה משנה. לאחר מכן שב לפולין (עם מגמה לחזור ולהתיישב בארץ) אולם בינתיים פרצה מלחמת העולם השנייה, והוא נאלץ להימלט מפני הגרמנים מוורשא לוויילנה, לקובא עד ליפן ושנחאי. בדרך בריחתו, זכה רבינו לסייעתא דשמיא מיוחדת, ובכל מקום ששהה בנדודיו, עלה בידו לברוח בטרם הגיעו אליו הגרמנים.

בשנחאי יצא שמעו הטוב והלך לפניו בקרב כל הפליטים והתושבים. מפורסם לאיש מופת. כאשר התגורר באזור הצרפתי של העיר, הופצץ המקום כולו על ידי הטייסים האמריקאים וכל הבניינים נחרבו כליל, מלבד הבניין בו התגורר. הידיעה התפשטה ויהודים שהצליחו לצאת מהגיטו וכן גויים מקומיים שאימת ההפצצות נפלה עליהם, רצו למצוא מחסה בבית רבינו כל פעם שנשמעה האזעקה המתריעה על הפצצה. במשך הזמן, נעשה רבינו מנהיגם של כל הגולים. בשנת ה'תש"ו (1947) היגר לארה"ב ופתח בית-מדרש בווייליאמסבורג ובהמשך בבורו-פארק. נפטר ב-י"ט אב ה'תשי"ד (1954) לאחר מחלה פתאומית בניו יורק. את גופו הקדוש העלו לארץ, ונטמן בטבריה בבית החיים הישן, בנו ר' ירחמיאל יהודה מאיר מונה לממלא מקומו כאדמו"ר.

סבא (מצד האב): הרה"ק ר' יעקב דוד מאמשינוב. **סבא (מצד האם):** ר' שמואל משה אלברשטיין מביאלה. **אביו:** האדמו"ר ר' מנחם. **אימו:** מרת אסתר גולדה. **אשתו:** מרת פייגא ברכה (בת דודו, ר' ישעיה קאליש מפשיסחא). **מרבנותיו:** אביו, ר' מנחם, דודו, ר' ישעיה מפשיסחא (השתלם ממנו בתורה ובחסידות). **בניו:** האדמו"ר ר' ירחמיאל יהודה מאיר. **מספריו:** יאמרי רצון ימשמיע שלום- על ימים הנוראים, חג הסוכות, גלות וגאולת מצרים והגאולה העתידית.

ניסים רבים ליוו את גלותו של רבינו ועל אחד מהם סיפרה כלתו, אשת בנו האדמו"ר רבי ירחמיאל יהודה מאיר מאמשינוב זי"ע, שהיה עימו לכל אורך הדרך. פעם אירע שעל שולחנו בחדרו שבשנחאי, היו מסמכים אסורים, שעסקו בענייני העברת כספים לתלמידי הישיבות הפליטים, אילו חלילה היו נתפסים המסמכים הללו, היו גוררים אחריהם עונש חמור מאוד. והנה, נכנסו שוטרים לביתו של רבינו, הביטו לכל פינה והתבוננו על השולחן, והתקיים בהם מאמר הכתוב: "עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ" (תהילים קטו, ה), והם יצאו כלעומת שבאו...

○ יפר הרב ר' אברהם זאב טרגר שסיפר לו האדמו"ר מאמשינוב כשהוא עצמו הגיע לאמריקה, שהוא מעשה של לפני יותר מעשרות שנים, הייתה אז כל פרנסתם של הרבנים כלי הקודש והאדמו"רים, מקופת בית-הכנסת, דהיינו מהנדבות, שנדבו ונתנו בביהכ"נ. אמר לו הרבי זצ"ל, שהוא שם לב, שאדם מקבל עליה ועולה לתורה, בממוצע, אחת לחודשיים או לשלושה חודשים, והנה הוא עומד ליד התורה, ומתחיל לחשב כמה הוא יתן, סכום כזה או כזה, אולי סכום פלוני אינו מספיק, אולם סכום אחר, הרי זה יותר מדאי קשה עבורו, אולי בכל זאת יתן סכום כזה, הרי לא מתאים לו שהשני יתן סכום גדול ממנו.

בינתיים כבר קראו בתורה והסתיימה העליה. אמר לו הרבי, אדם כבר זכה לעלות לתורה מברך ברכה לפניו וברכה לאחריה, ומחשבות ראשו, כשהוא עומד ליד הס"ת, הן כמה לתת או לא לתת, מדוע שהוא לא יביט בתורה פנימה, שידע מה שקוראים. הרי הרגע הוא בירך עליה ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו, אם כן שיזכה לראות את זה. משום כך, למרות הנזק הממוני הכרוך בזה, ביטל שם הרבי את התשלומים בעליות לתורה, כי הפסד ממוני לא תפס אצלו מקום, כשעל הפרק עמדה שאלת עלייתם הרוחנית של המסתופפים בצילו.

○ יפר הרה"ח ר' יהודה מנחם בויס: עברו מספר שנים לאחר נישואי ועדיין לא נושעתי בזרע של קיימא, נסעתי לאמריקה ביחד עם זוגתי אל הרה"ק רבי שמעון שלום מאמשינוב זצ"ל, כדי להתברך מפיו. חותני הרה"ח ר' בעריל לודמיר ע"ה אמר לבתו, זוגתי, שתבקש מהרה"ק בחזוקה. והנה כשנכנסו לחדרו של הרה"ק, עמדתי אצל הרה"ק וזוגתי ישבה מרחוק, הגשתי את הקוויטל, והתחיל הרה"ק לדבר עימי במילי דעלמא, אמרה זוגתי להרה"ק שרוצה להיושע, אבל הרבי המשיך לדבר אלי במילי דעלמא, וזוגתי חזרה עוד הפעם על בקשתה, וכן היה כמה פעמים, אבל הרה"ק לא פנה לדבריה, רק המשיך לדבר במילי דעלמא. גם שאל אותה איזה מילי דעלמא. כך עבר זמן מה, עד שפתאום לקח את כובעו שהיה מונח על השולחן והניחו על ראשו, והזדעזע ואפשר עמד ממקומו, איני זוכר והתחיל לברך ולברך (רבינו הרגיש שאותו הזמן הוא עת רצון). חזרנו תיכף לארץ ישראל, וכעבור עשרה חודשים נולד לנו בן זכר.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל
ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא
שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים